

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SONDAGEN DEN 14 MARS 1920

Gen. Broström

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
GRUNDLAGD AV FRITHIOF HELLBERG

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
EBBA THEORIN.Övre bilden: KONSTNÄRINNAN FRU ASTRID
KJELLBERG-JUEL.

Efter en oljemålning av Georg von Rosen.

Undre bilden: MINA DÖTTRAR.

Efter en oljemålning av Astrid Kjellberg-Juel.

Mor och döttrar.

VI HA SATTS I TILLFÄLLE ATT HÄR ÅTERGE porträtten av en intagande kvinnotrio, nämligen målarinnan fru Astrid Kjellberg-Juel, till vilket vackra konstverk greve Georg von Rosen är upphovsman, samt fru Kjellberg-Juels porträtt av sina båda döttrar. Fru Kjellberg-Juel, gift med den danskfödde författaren Erik Juel, är som bekant en talangfull och mycket anlitad porträttmålarinna, och flera av hennes arbeten ha tidigare varit reproducerade i Idun.

Den äldsta av döttrarna på vår dubbelbild, fröken Lisbet Juel, har utpräglade såväl artistiska som litterära anlag, något varom den illustrerade skissen Madames Lever i vårt senaste nyårsnummer på ett värtaligt sätt bär vittne.

O, djupa natt!

O, djupa natt, o, stora fred,
o, ljuva, vackra ord,
välsignelser jag kallar ned
till denna smärtans jord.
Då tycks mig, som om hjärtat svar
på alla frågor fann
och aftonstjärnan mera klar
ur evigheten brann.

E. WALTER HÜLPHERS.

ASTRID KJELLBERG-JUEL
1918

Monsieur Noulens' otrohet. Av Leonard Merrick.

Översättning från engelskan av Ellen Rydelius.

VAR GÅNG FOLK TALAR OM HONOM, som jag vill kalla "Noulens" — om hans noveller, hans arbetsmetod, de excentriska sidorna av hans talang — kan man vara viss på att någon säger: "Men tänk sådana kamrater de äro, han och hans hustru! De äro sannerligen fästade vid varandra!" Ni kan vara säkra på att få höra det, och så ofta jag själv hör det, tänker jag på vad han berättade mig den där kvällen — jag minns den chock jag fick.

I början hade jag ej väntat mig något särskilt. Då jag kom in, sade hans hustru: "Jag är rädd att han blir ett tråkigt sällskap, han måste skriva en kort novell åt La Voix, och kan icke hitta något ämne — han har gnuggat sina geniknölar hela dagen." Långt ifrån att vänta mig några sinnesrörelser hade jag föreslagit att äta middag där en annan dag, men hon ville icke tillåta mig att gå. "Någonting ni säger kan ge honom ett uppslag", förklarade hon, "och han kan skriva ned eller diktera novellen på en timme, sedan ni gått."

Så stannade jag, och efter middagen lade han sig på soffan, beklagande det öde, som gjort honom till författare. Salongen stod i förbindelse med hans arbetsrum, och genom den öppna dörren inbjöd skrivbordet med det lilla pappersarket, hon lagt i ordning åt honom, den tända lampan, högen av cigaretter. Jag visste, att hon hoppades att denna åsyn skulle stimulera honom, men det blev snart tydligt, att han hade upphört att tänka på någon berättelse. Han talade om Antoine i hans nya pjäs, om en bok av Anatole France, om revyn på Parisiana. Då ringde telefonen i hallen, och madame reste sig för att svara. "Allô! Allô!"

Hon kom icke igen. Det blev en paus, och så mumlade han:

"Jag undrar om det är någon främling som vill telefonera in en intrig åt mig?"

"Vad?" sade jag.

"Det låter tokigt, va? Men det hände en gång — just en sådan här kväll, då min hjärna var precis lika tom. Det är verkligen sant! Ur tystnaden berättade en kvinna en underbar historia för mig. Jag använde den naturligtvis aldrig, och inte heller vet jag, om hon gjorde något bruk av den själv, men jag har aldrig glömt den. I årtal kunde jag icke höra en telefonsignal utan att darra. Till och med nu, då jag arbetar sent en kväll, upptäcker jag att jag hoppas få höra hennes röst."

"Var historien då så underbar?"

Han kastade en blick in i arbetsrummet som för att försäkra sig om att hans hustru icke hade gått in dit från hallen.

"Kan ni tro, att det är möjligt för en man att lära sig älska — älska ömt och uppriktigt — en kvinna som han aldrig sett?" frågade han mig.

"Jag tror inte jag förstår vad ni menar."

"Det har bara funnits en enda kvinna i mitt liv, som varit allt för mig", sade han, "och henne har jag aldrig sett."

Vad skulle jag svara? Jag såg på honom.

"För resten, vad är det för otroligt i det?" undrade han. "Ge vi vår kärlek åt ett ansikte, eller åt ett temperament? Jag svär, att jag kunde icke ha känt denna kvinnas temperament mer intimt, om vi hade givit våra förtroenden i varandras armar. Jag visste allt om henne, utom de småsaker, som en främling får veta i samma ögonblick han blir pre-

senterad — hennes längd, hennes hy, hennes namn, om hon var gift eller ogift. Nej, detta visste jag aldrig. Men hennes smak, hennes sympatier, hennes själ, kvinnans hemliga sanningar voro lika välbekanta för mig som för henne själv."

Han tvekade.

"Jag är i en kinkig situation. Om jag tycks nedsätta min hustru, är jag en bracka, om jag låter er tro, att vi varit så lyckliga tillsammans som folk tror, så skall ni icke förstå betydelsen av vad jag nu tänker berätta för er. Jag skall säga så här: innan vår smekmånad var över, tråkade jag ut henne förfärligt. Medan vi voro förlovade, hade jag talat med henne om mina illusioner, om henne själv, när vi blevo gifta, talade jag med henne om mina tankar om min konst. Förändringen slog henne med fasa. Hon var avkyld, förkrossad, stum av häpnad. Jag väddjade till henne att dela mina intressen. Till svar gäspade hon — och grät."

"Åh, hennes tårar! dessa ständiga tårar, tårarna, som dränkte min kärlek!"

"Filosofen skapas, han födes icke. Under de första åren gjorde jag våldsamt uppror. Jag ville ha en kamrat, en förtrogen, och jag hade aldrig känt mig så förtvivlat ensam."

"Vi hade en våning vid Rue de Sontay på den tiden, och telefonen var i mitt arbetsrum. Sent en kväll, då jag satt och grubblade där, kom en ringning mig att rycka till och en röst, en kvinnoröst sade:

"Jag är så ensam, jag vill tala med er innan jag går till sängs."

"Jag kan icke beskriva det besynnerliga i denna vädjan, som nådde mig så plötsligt ur fjärran. Jag visste naturligtvis att det var ett misstag, men det var som om någon namnlös själ borta i staden hade besvarat ropet i mitt eget hjärta. Jag lydde en impuls: jag sade:

"Jag är också mycket ensam — jag tror jag har väntat på er."

"Det blev en paus och sedan frågade hon bestört:

"Vem är ni?"

"Icke den man ni trodde", sade jag. "Men en mycket bedrövad en!"

"Jag hörde ett sakta skratt. Så löjligt! mumlade hon.

"Var barmhärtig, fortfor jag, vi äro båda sorgsna och Ödet har tydligen för avsikt att vi skola trösta varandra. Det kan icke kompromettera er, ty jag vet icke ens vem ni är. Dröj kvar och tala med mig i fem minuter."

"Vad vill ni jag skall tala om?"

Åh, om det ämne som intresserar oss båda — om er själv."

Efter ett ögonblick svarade hon: "Jag skakar på huvudet."

"Det är mycket hjärtlöst av er", sade jag. "Och jag har icke ens den trösten att se er göra det."

"Tänk er ännu en paus, och sedan hennes röst i mitt öra igen:

"Jag skall säga vad jag kan göra för er — jag kan berätta en historia för er."

"Sanningen skulle glädja mig mera", bekände jag. "Men om valet måste stå mellan er historia och er tystnad, så väljer jag säkert historien."

"Jag applåderar er smak", sade hon. "Har ni det bekvämt, sitter ni?"

Jag satte mig leende: "Madame..."

Hon svarade icke.

"Nå, mademoiselle..."

Återigen intet svar.

"Nå, säg åtminstone, om jag har er tillåtelse att röka medan jag hör på?"

Hon skrattade: "Ni driver artigheten för långt?"

"Hur långt?" frågade jag snabbt.

Men hon ville icke ens ge en antydan om från vilken stadsdel hon talade till mig. "Vänta!" befallde hon och började.

"Det är en historia om två älskande, sade hon, Paul och Rosamonde. De skulle gifta sig, men Rosamonde dog för snart. Då hon låg döende, gav hon honom en lock av sitt vackra bruna hår, som han brukat kyssa. 'Au revoir, min älskade', viskade hon, 'det kommer att bli mycket trist i himlen, tills du kommer. Kom ihåg att jag väntar på dig och var trogen. Om din kärlek till mig bleknar, skall du då se att min hårlock också bleknar.'

"Varje dag under vintern strödde Paul blommor över hennes grav och snyftade. Och på våren strödde han blommor och suckade. Och på sommaren betalade han för att man skulle strö blommor där åt honom. Ibland då han såg på den döda flickans hår, tyckte han, att det var blekare än det hade varit, men som han sällan såg på det numera, kunde han lätt intala sig, att det var ett misstag.

Så mötte han en kvinna, som gjorde honom lycklig igen, och vinden jagade de vissnade blommorna från Rosamondes grav och lämnade den naken. En dag fann Pauls hustru ett litet paket, som låg bortglömt i hans skrivbord, hon öppnade det svartsjukt, innan han kunde hindra det. Paul var rädd att åsynen skulle vålla henne smärta, och betraktade henne med oroliga ögon. Men om ett ögonblick skrattade hon. 'En sådan idiot jag är', utropade hon, 'jag var rädd att det var håret av någon flicka du hade älskat! Locken var snövit.

"Hennes fantastiska historia", fortfor Noulens, "som berättades med ett allvar som jag icke kan återge, gjorde ett mycket djupt intryck på mig. Jag kom icke med någon kritik, jag gjorde henne ingen komplimang, jag sade helt enkelt:

"Vem är ni?"

"Det", varnade hon mig, "är en fråga som ni icke får göra. Nå, har ni alltså tråkigt?"

"Nej."

"Är ni litet intresserad?"

"Mycket."

"Jag känner mig också lyckligare än nyss. Och nu, adieu!"

"Vänta", bönföll jag. "Säg var jag kan få tala med er igen."

"Hon tvekade och jag försäkrar er att jag aldrig väntat på en kvinnas svar med mera spänning, då jag hållit hennes hand, än jag väntade på svar från denna kvinna som jag icke kunde se. "I morgon", envisades jag, "på förmiddagen?"

"På förmiddagen är det svårt för mig."

"På eftermiddagen?"

"På eftermiddagen är det omöjligt."

"På kvällen då, vid samma tid?"

"Kanske", stammade hon, "om jag är ledig."

"Mitt nummer", sade jag, "är 55209. Kan ni skriva upp det nu?"

"Jag har skrivit upp det."

"Var god och upprepa det, så att det icke blir något misstag."

Radioaktivt — Hårläkemedlen RA—DI—ON — Vetenskapligt

Grånad botas och förhindras. Pris pr burk 3:50.
CHEM. ANST. IBIS, 11 Stora Nygatan, Stockholm.

Riks tel. 170 76
Allm. tel. 146 29

Obs!

Mjällbildning och håravfall upphöra. Nytt hår även på skalliga personer, om hårrötterna ej äro döda. Pris pr flaska 6:—.

"55209. Är det riktigt?"
 "Det är riktigt. Jag är så tacksam."
 "God natt."
 "God natt. Sov gott."

"Ni tror kanske att jag på morgonen erinrade mig denna lilla händelse med ett leende, att jag gjorde narr av den sinnesrörelse, den väckt hos mig? Det vore oriktigt. Jag mindes den med allt större nyfikenhet, jag fann mig motse mötet med en förväntan, som var förvånande. Vi hade talat omkring tjugo minuter, dolda för varandra — kanske med halva Paris emellan oss. Jag hade ingenting mera påtagligt att vänta i kväll. Likväl erfor jag alla de sensationer, en man känner, då han väntar på ett möte, en omfamning. Vad betydde detta? Jag var förbryllad. Möjligheten av kärlek vid första ögonkastet förstod jag, men kunde själen också erkänna en frändskap per telefon?"

"Det finns en följetongsfras som alltid irriterat mig: 'Det föreföll hans otålighet som om klockan stannat.' Den hade alltid frapperat mig som löjlig. Efter denna kväll har jag aldrig fördömt frasen, ty uppriktigt sagt trodde jag mer än en gång, att klockan stannat. Så småningom, för att öka spänningen öppnade min hustru, som sällan kom in i mitt arbetsrum, dörren in till mig. Hon fann mig sysslolös och var hågad att prata med mig. Mon Dieu! Nu då tiden äntligen närmade sig, var *madame* närvarande, med en min som om hon tänkte slå sig ned för kvällen.

"Visarna på klockan flyttade sig ock nu allt fortare. Om hon stannade till telefonen ringde, vad skulle jag då göra? Att svara, att jag 'hade besök', skulle vara begripligt för damen, men det kunde låta misstänkt för min hustru. Att svara, att jag var upptagen, skulle låta oskyldigt för min hustru, men det kunde vara en förolämpning mot damen. Att ignorera telefonen aldeles skulle vara att låta *madame* gå till telefonen själv. Jag säger er, att jag svettades.

Kärlekens morgon.

*HUR DOFTAR ej jorden av evighet
 i två människors ljusa vår.
 Vart litet ting får evighet
 denna morgon av tusen år.*

*Var ängd är ljust oändlig
 i världen där vi går,
 var syn så ljuv och fjärran
 denna morgon av tusen år.*

*Vart ting är ett av tingen
 som evigheten rör;
 osynlig i syskonringen
 vår kärlek den tillhör.*

*Vår kärlek vill förtäras,
 vårt liv vill ensamhet.
 Vålsignad denna morgon,
 du korta evighet.*

*Vi stena det vi älskat,
 vi hata, vi digna av sår.
 Engång var evig morgon,
 engång var tusen år.*

PÄR LAGERKVIST.

"Näst efter Forsynen räddade kokerskan mig. Det hördes en skygg knackning, och sedan uppenbarade sig kokerskans skepnad, med svullna ögon och huvudet insvept i något besynnerligt plagg. Hon hade en ursinnig tandvärk — skulle *madame* vilja ha vänligheten att ge henne litet konjak? Kokerskans krämpor väcka alltid mera oro i den mänskliga naturen än någon annan tjänares krämpor. *Madames* sympati var handlingskraftig — jag var räddad.

"Dörren hade knappast stängts, förrän — trrrrrr — signalen kom."

"God afton", hördes rösten. "Jaså, ni är här för att möta mig."

"God afton", sade jag, "jag skulle gärna gå längre för att möta er."

"Var tacksam att mötesplatsen är er våning — hör på regnet! Nå, medge, att ni lyckönskade er själv, då det började! Lyckligtvis kan jag vara ridderlig utan att bli våt, tänkte ni. Jag är verkligen riktigt hänsynsfull: ni behöver icke bli våt in på bara kroppen, ni spiller ingen tid på att träffa mig, och ni behöver icke ens göra er besvär att byta rock."

"Det låter mycket trevligt", erkände jag, "men det är en hake med alltsammans — jag ser er icke."

"Det är kanske ännu mera hänsynsfullt av mig. Jag är kanske motbjudande, så att jag skingrar era illusioner. Är det icke troligt att jag är ful — eller åtminstone till åren? Jag är kanske till och med författarinna, med bläck på fingrarna. Apropos, monsieur, jag har läst om en av era böcker sedan i går kväll."

"Åh, ni vet mitt namn nu! Jag är förtjust att ha blivit mer än ett telefonnummer för er. Får jag fråga, om vi träffats någon gång?"

"Vi ha aldrig talats vid förrän i går kväll, men jag har sett er ofta."

"Ni kan åtminstone icke ha några illusioner att förlora. Vilken lättnad! Jag har försökt tala som om jag hade ett romantiskt uppträdande, men nu då ni vet hur jag ser ut, kan jag vara mig själv."

"Jag avvaktar edra nästa ord med fasa", sade hon. "Vilken chock har ni i beredskap för mig. Tala milt."

"Nå, för att tala milt, gläder det mig, att ni fick fel nummer i går kväll. På samma gång känner jag ett tvång, en svårighet, jag kan icke tala öppet till er, kan icke vara allvarlig, det är som om jag visade mitt ansikte, medan ni var maskerad."

Emma Nyströmer.

NYSS VAR HON IBLAND OSS, INTENSIVT levande trots den höga åldern av 79 år, och nu är hon borta för alltid! Ofattligt och oändligt smärtsamt känns det för dem, som haft lyckan att stå henne nära och lärt att hålla henne kär.

Emma Nyströmer var ett gottlandsbarn. Hon föddes i Heinum den 4 april 1841, och något av en vårdags solglans och livgivande charme låg över hennes personlighet. Hennes föräldrar voro löjtnanten vid Gottlands nationalbeväring, sedermera lantbrukaren Lars August Nyströmer och hans maka, född Laurin, dotter till den kände prosten Johan Philip Laurin i Burs och Stånga prästgård på Gottland. Vid helt unga år kom Emma Nyströmer till Stockholm, där hon blev anställd som bokföreläsare hos sin svåger, grosshandlaren F. V. Tunborg, innehavare av modefirman med samma namn. Torra siffror kunde dock icke i längden tillfredsställa hennes utpräglat konstnärliga sinne och starka verksamhetslust. Efter några års vistelse i Paris, varunder hon idkade såväl konst- som språk- och modestudier, blev hon av sin svåger anförtrodd direktisbefattningen för det vid sidan av modefirman startade damskrädderiet, och här kom hon på sin rätta plats. Utan överdrift torde det kunna påstås, att det var tack vare hennes skickliga ledning som firman uppnådde den framstående ställning den nu

innehar. För kunderna var hon med sin fint kultiverade och utomordentligt säkra smak en ovärderlig hjälp, ty för modets fordringar lämnade hon aldrig skönhetssynpunkten ur sikte. Som personifikation av konstnärlighet och förfining var för övrigt hela hennes yttre företeelse — den smidiga gestalten med dess värdiga hållning, de mörka livfulla ögonen, den utsökta fast alltid enkla klädseln och det älskvärda sättet. Därjämte besatt hon verkliga chefsegenskaper. Hon sporrade sina underordnade genom att tro på deras förmåga, hon var dem ett föredöme i energi och arbetslust, hon fordrade mycket, men var rättvis och frikostig, hon ingav respekt och varm tillgivenhet. Vid systemens och svågerns död blev hon ensam innehavare av firman, vilken emellertid på hennes eget initiativ ombildades till aktie-

In memoriam. :-

bolag 1914. Säkerligen var det icke med lätt hjärta hon tog detta steg. Firman var för henne en familjeinstitution, och otvivelaktigt kändes det svårt för henne att i denna uppbyggda främmande element. Men här gällde det affärens framtid, och då fingo alla småaktiga hänsyn vika. För henne existerade endast de stora linjerna.

Emma Nyströmer blev gammal till åren, men aldrig till sinnet. Den nya tiden med dess många krav varken skrämde henne eller var henne motbjudande. Hon förstod den och såg med glädje de förändringar till det bättre den medförde, även när fråga var om nog så stora omvälvningar inom hennes egen firma med dess starkt patriarkaliska prägel. Och ungdomen älskade hon och hade förståelse för dess önskingar och intressen. Det var som om hennes eget alltid hoppfulla och in i det sista dådlystna sinne sympatiserat bäst med den levnadslust och ljusa syn på livet, som hör ungdomen till.

För släkt och vänner var Emma Nyströmers fina, varma och vackert stolta personlighet en kär medelpunkt, liksom hennes kärleksfulla sinne och frikostigt öppna hand var en aldrig sinande tröst och hjälp för sorgsna och behövande medmänniskor.

Nu är hon borta, men i många tacksamma hjärtan skall hennes minne leva och välsignas.

IDA VON PLOMGREN.

CAP KAKAO

är genom sin fylliga, goda smak och renhet den bästa och billigaste

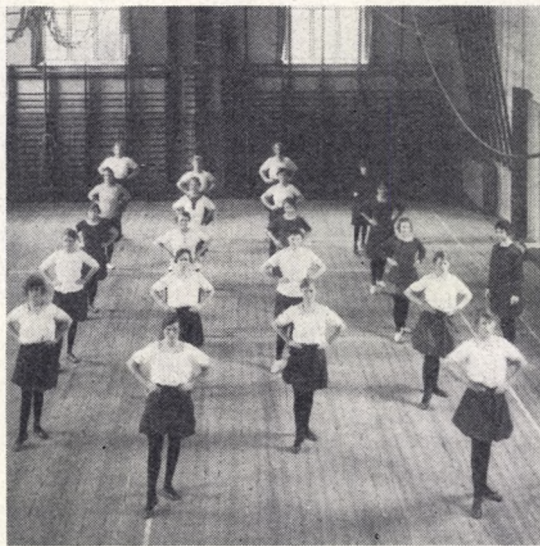
FRANSKA CHOKLAD- & KONFEKTFABRIKEN, A.-B. - GÖTEBORG

GYMNASTIK ÅT ALLA.

HUR MÅNGA AV MINA ÄRADE LÄSARINOR ha i sin ägo en gymnastikdräkt — och nyttja den?

I Lings fosterland finnas som bekant inte så värst många svenskar och svenskor som gymnastisera sedan de väl hunnit ur skolan. Gymnastiken har aldrig blivit verkligt populär. På senare år har dock intresset märkbart börjat stiga för de alltmer vanliga offentliga uppvisningarna. Och på allra sista tiden kan man skönja tydliga tecken till den stora allmänhetens vaknande förståelse för gymnastikens värde och en allt starkare tendens att "vara med själv".

Ett kraftigt bevis för denna nyvaknande förståelse för gymnastiken är den framgång som föreningen S. A. G. A. rönt i sin verksamhet. Initialerna betyda *Stockholms Allmänna Gymnastikavdelningar* och föreningens kärnfulla motto är: *gymnastik åt alla*. S. A. G. A. har för närvarande över 60 avdelningar som gymnastisera på olika tider och i alla stadens olika delar, och som med öppna armar ta emot nykomlingar, de må vara hur ovana och oövade som helst. Ingen behöver vara ängslig för att ej kunna "följa med". Det är alls inte fråga om att utbilda några uppvisningstrupper för Stadion eller driva fram tävlan. Syftet är helt enkelt att bereda tillfälle till uppfriskande gymnastik åt alla dem, som så väl behöva en motvikt mot det oftast hälsoförödande livet och arbetet i en storstadsmiljö. Stora skaror ha också flockats till S. A. G. A:s avdelningar av alla åldrar, yrken och stånd. Glädjande nog ej minst kvinnorna.

Det torde därför finnas många fler stockholmsdamer nu än för några år sen som ha lagt sig till med det ovanliga plagget gymnastikdräkt och som verkligen använda den också, till nytta och trevnad för sig själva. Och den som försökt hur det känns att, efter en lång arbetsdag vid studierna, kontorspulpeten, symaskinen eller fabriken, få ryggen rätdad och blodet i rask fart genom en väl ledd gymnastikövning i en luftig och trevlig sal, den ångrar inte besväret eller kostnaden — som för övrigt är minimal. De flesta avdelningar öva på kvällen, men även morgonavdelningar finnas, likaså en förmiddagsav-

Föreningen S. A. G. A.

delning för husmödrar och andra, som ha sin lediga stund efter morgonsysslor. Flera avdelningar ha kommit till stånd genom sammanslutning av kamratrekar från banker, fabriker o. s. v.

Föreningen S. A. G. A. stiftades av notarien A. Rosin, som i flera år med varmaste intresse ledde dess framgångsrika verksamhet. Numera är major Ebbe Lieberath föreningens ordförande. Stadsfullmäktige ha visat sin förståelse för gymnastikrörelsen genom år från år ökat anslag, och allmänheten visar sitt intresse genom stark tillströmning till avdelningarna. Särskilt denna termin har frekvensen blivit livligare än någonsin.

S. A. G. A:s expedition är öppen alla dagar 2—5 i Gymnastiska Centralinstitutet, Hamngatan 19. Där lämnas beredvilligt alla upplysningar om avdelningarna, om tider, avgifter m. m., ävensom goda råd i dräktfrågan, ifall den skulle vålla bekymmer.

Folk börjar verkligen få upp ögonen för att gymnastik är bra och lämplig inte bara för skolungdom och idrottsmän, utan att vi behöva den litet var under livets olika skeden. Tänk om Lings gymnastik verkligen skulle hålla på att bli populär i Sverige? Det ser nästan så ut, åtminstone vad Stockholm beträffar. Den uppskattning av gymnastiken som genom S. A. G. A:s verksamhet kommit till synes är i hög grad glädjande som ett tidstecken och i synnerhet för alla, som till fullo inse, att gymnastik, rätt bedriven, är i eminent grad en källa till hälsa, skönhet och kraft.

AINA HAMILTON.

"Ja, det är sant, jag förstår", sade hon. "Och även om jag skulle svära, att jag icke var ovärdig er uppriktighet, skulle ni ändå tvivla på mig, antar jag."

"Madame..."

"Åh, det är så naturligt. Jag vet mycket väl hur jag måste förefalla er", utropade hon, "en kokett med ett nytt tidsfördriv, en vulgär kokett för resten, som försöker egga ert intresse genom ett sken av hemlighetsfullhet. Tro mig, *monsieur*, jag är förbjuden att demaskera mig. Tänk ringaktande om mig, om ni måste det — jag har ingen rättighet att klaga — men tro mig så pass. Jag säger er icke mitt namn, helt enkelt därför att jag icke kan."

"Madame", svarade jag, "vare det långt ifrån mig att vilja tilltvinga mig ert förtroende, tvärtom, jag försäkrar er att jag aldrig skall fråga vem ni är, aldrig söka ta reda på er."

"Och ni vill tala uppriktigt, utan tvång i alla fall?"

"Åh, ni är för ologisk för att vara till åren och ful", tvekade jag. "Ni besluter er för att förbli en främling för mig — och jag böjer mig för ert beslut — men å andra sidan kan en man bara ge förtroenden åt sina vänner."

Det blev en lång paus, och då jag hörde rösten igen, darrade den:

"Adieu, *monsieur*."

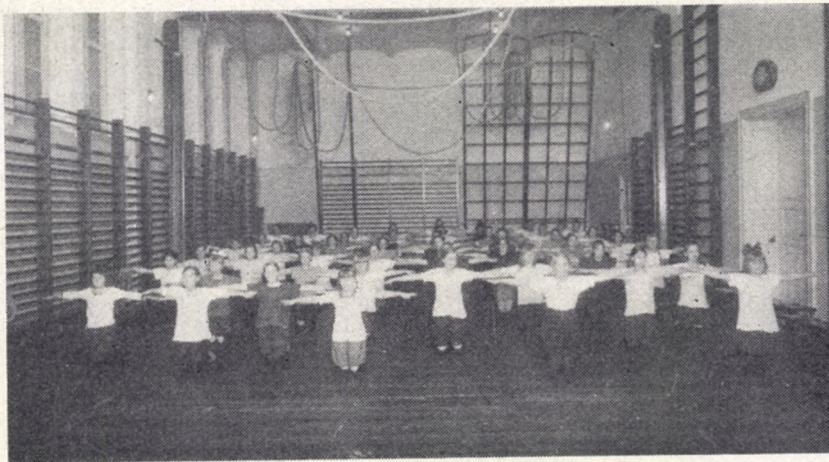
"Adieu, *madame*", sade jag.

"Hon var icke väl borta, förrän jag skulle ha givit nästan vad som helst för att skaffa henne tillbaka igen. Under en lång stund satt jag och bad, att hon måtte ringa igen. Jag betraktade telefonen som om den varit hennes fönster, dörren till hennes hem — någonting som kunde ge efter för mina blickar. Under de närmaste dagarna grämde jag mig över

varje minut som jag var ute ur mitt arbetsrum. Jag intog mina måltider där. Aldrig har jag gett mig sken av att arbeta så uttröttligt, och i själva verket skrev jag icke en rad. "Jag antar du har börjat på någon ny roman", sade min hustru. I mitt hjärta fruktade jag att jag hade slutat den."

Noulens suckade, han knäppte händerna över huvudet. Det mörka håret, de magra, oroliga fingrarna voro allt jag kunde se av honom där han sett. Några sekunder förflöto, jag undrade om jag skulle hinna höra slutet, innan hans hustru kom igen.

"I mitt hjärta fruktade jag, att jag slutat den", upprepade han. "Så märkvärdigt det än kan förefalla, men jag var kär i en kvinna som jag aldrig sett. Varje gång telefonen ringde, var det som om mitt hjärta försökt kväva mig. Det hade varit min klagan, sedan vi fått telefonen, att vi aldrig hörde av den, utan bara voro skyldiga ännu en räkning för dess användning, men nu, genom ett sammanträffande, som kunde driva en till vansinne, började alla som jag någonsin träffat, att ringa upp mig om småsaker, och oroa mig tjugo gånger om dagen."

En stunds parterrgymnastik.

"Till sist en kväll — då mitt hopp nästan var dött — ringde hon upp mig igen. Åh, men vad hennes röst var ödmjuk. Min vän, det är sorgligt, då vi älska en kvinna, att höra henne förödmjukad. Jag längtade efter att få ta hennes händer, att slå armarna om henne. Jag förnedrade mig själv för att hon skulle återvinna sin stolthet. Hon hörde hur jag hade saknat och sört henne, jag erkände att hon var mig kär."

"Och sedan började ett kamratskap — hur besynnerligt ni än kan finna detta ord — som var det ljuvaste livet har skänkt mig. Vi talades vid dagligen. Denna kvinna, vars vinstelseort, vars ansikte, vars namn var mig okänt, blev förtrogen med mina sorger och mina förhoppningar. Om jag arbetade bra, brukade jag tänka: 'i kväll skall jag ha goda nyheter att ge henne', om det gick illa att arbeta: 'det gör det samma, hon skall snart muntra upp mig!' Det fanns icke en sida i min nästa roman som jag icke läste upp för henne, jag hemsökte aldrig av ett tvivel utan att jag vände mig till henne för att få sympati och råd."

"Nå, hur har det gått för er i dag?"

"Åh, jag är så bekymrad i kväll, käre vän."

"Stackars vän! Berätta mig alltsammans. Jag försökte komma till er förr, men jag kunde icke komma ifrån."

"Så lät det! Vi talade som om hon verkligen varit hos mig. Mitt liv var icke längre ödsligt, likgiltigheten i mitt hem pinade mig icke längre. Allt det intresse, den kärlek, den inspiration, jag hungrat efter gavs mig nu av en kvinna, som förblev osynlig."

Noulens gjorde ett uppehåll igen. Under pausen steg jag upp för att tända en cigarett och — jag skall aldrig glömma det! Jag såg hans hustrus

Bomullstyger = Möbertyger = Gardiner

Prover på begäran. • • •
Precisera vad som önskas.

* Konstfliten, Göteborg.

Varje omtänksam husmoder bör försöka

CHROMOL TVÄTTPULVER

Resultatet blir glädjande

“Ny religion“.

böjda huvud bakom dörren till arbetsrummet. Det var bara en skymt, men denna skymt var nog för att komma mitt hjärta att stå stilla — hon lutade sig över bordet med ansiktet dolt i handen.

Jag försökte varna honom, ge honom ett tecken — han såg mig icke. Jag kände, att jag icke kunde göra något — ingenting alls — utan att öka hennes förödmjukelse genom medvetandet, att jag hade bevittnat den. Om han bara velat se på mig!

”Hör nu på”, fortfor han snabbt. ”Jag var glad att jag var ung igen. Men det kom en kväll då hon sade till mig: Detta är sista gången.”

”Fyra ord. Men för ett ögonblick hade jag ingen anda, intet liv så att jag kunde besvara dem.

”Tala!” utropade hon. ”Ni skrämmer mig!”

”Vad har hänt?” stammade jag. ”Lita på mig, jag bönfaller er.”

”Jag hörde henne snyfta — och minuter tycktes förflyta. Det var förfärligt. Jag trodde, att mitt hjärta skulle brista, medan jag ryste vid hennes snyftningar — snyftningar från en kvinna, jag icke kunde nå.

”Jag kan icke säga något — sade hon, då hon blev lugnare, ”bara att vi nu tala med varandra för sista gången.”

”Men varför — varför? Skall ni lämna Frankrike?”

”Det kan jag icke säga”, upprepade hon. ”Jag har måst svära mig själv det.”

”Åh, jag talade som i yrsel till henne. Jag var förtvivlad. Jag försökte avpressa henne hennes namn — jag besvor henne att bekänna var hon var död. Avståndet mellan oss gjorde mig vanvettig. Det var fasansfullt, det var som en mara, denna kamp för att tvinga fram sanningen ur en kvinna, som jag icke kunde omfamna eller se.”

”Min vän”, sade hon, ”det finns ting, som äro öfver mänsklig förmåga. De äro icke blott okloka eller galna — de äro omöjliga. Ni har bett mig om det omöjliga. Ni skall aldrig höra mig mer, det är långt ifrån troligt, att vi någonsin skola träffas mer, och göra vi det en dag, skall ni icke ens veta, att det är jag. Men jag älskar er. Jag skulle vilja, att ni trodde mig, ty jag älskar er mycket högt. Säg nu farväl till mig. Mina armar äro om er hals, älskade, jag kysser era läppar.”

”Detta var slutet. Hon var försvunnen. Ett ögonblick hade jag känt hennes närvaro med mina sinnen, nu stod jag i ett tomt rum, gäckad av en lumpen apparat. Min vän, om ni någonsin längtat efter att få träffa en kvinna, vars vistelseort ni icke visste — om ni någonsin tröttat ut er med att traska omkring i någon trakt i hopp att finna henne — kan ni fatta, vad jag känner, ty kom ihåg att er uppgift var jämförelsevis lätt, — jag vet icke ens var denna kvinna bor och hur hon ser ut. Hon lämnade mig hjälplös. Telefonen hade givit mig henne — telefonen hade tagit henne ifrån mig. Allt vad jag hade kvar var en apparat på ett bord.”

Noulens vände sig äntligen på schäslongen, och då han gjorde detta, kunde han icke undgå att se sin hustru. Jag var lamslagen.

”Apparat på ett bord”, upprepade han med en väldig gäspning av lättnad. ”Det är alltsammans. Om du har skrivit det, min skatt, så är historien slut.”

”Utmärkt!” sade madame glatt. Hon skyndade in, viftande med några stenograferade papperslappar. ”Men jag beklagar, min ängel, att du kastat bort historien om Paul och Ro-

Lilly Heber: ”Det dagas”. Översatt av fil. kand. Hanna Eggertz. Svenska Andelsförlaget.

I sitt hemland har dr. Lilly Heber alltsedan sin doktorsavhandling om ”Norsk realism i 1830 og 40-aarene” gjort sig ett namn som en lovande litteraturhistoriker och en av sitt lands mest talangfulla kritiker. Då hon förra julen för första gången framträdde som skönlitterär författarinna, skedde det egendomligt nog samtidigt med att en svensk kvinnlig akademiker ävenledes debuterade som romanförfattare. Det är också betecknande, att båda författarna föredragit att behandla ett aktuellt ämne och att såväl ”Det dagas” som ”David Malmbrink” äro religiöst-kyrkliga problemromaner. Men medan en dr. Lydia Wahlström koncentrerat sig kring förhållandet mellan katolicism och kristendom, så uppehåller sig Lilly Heber huvudsakligen vid religiösa frågor av mer allmänt, modärnt intresse och kyrkans ställning till dessa. Man måste därför med tillfredsställelse hälsa Andelsförlagets åtgärd att låta hennes bok utkomma i jul även på svenska som ett ”skönlitterärt komplement” till ”Det andliga nutidsläget”.

Om man kastar en blick på det religiösa världsläget i närvarande stund, så finner man, hurusom under det sista halvsekle och i synnerhet inom den anglosachsiska världen en ny andlig rörelse oemotståndligt börjat framträda och alltmer genomsyra det andliga livet. Pragmatismen och Bergsonismen, religionsbildningar sådana som ”Christian Science”, ”Mindcure”, ”nytänkarna” o. d. är, kan man säga, direkt uttryck för densamma, men eljes har den mest verkat som en mer eller mindre undermedveten strömning, nära betingad av den kulturella utvecklingen, från vilken den har hämtat både evolutionsidén och tron på den individuella förmågans och handlingskraftens stora betydelse. Vad som emellertid torde vara mest betecknande för den nya rörelsen och som för en tid sedan kom en framstående dansk psykolog att döpa den till ”den nye Lystro”, är dess värstämning och ungdomligt frimodiga optimism. Det är denna ljusa tro på lyckan och det godas kraft och slutliga seger, som präglar grundväsendet både hos de nyssnämnda rörelserna och strömningen i sin helhet och som under världskriget ytterligare stegrats såsom en naturlig reaktion mot allt det yttre eländet. Ej minst har den skönlitterära religiösa litteraturen varit lyhörd för den nya strömningen. Den nya religionen och dess gudsbegrepp har i vårt land besjungits av Fröding i hans senare diktning och antytts av Ludvig Nordström i ”Nya himlar och en

samonde — det är en extravagans att berätta två historier och ta betalt för en.”

”Du har rätt, mitt hjärta. Men å andra sidan vet du, att jag hittade på den för månader sedan och inte kunde göra den lång nog för att bli till någon nytta.”

”Det är sant”, medgav hon. ”Nå, vi få väl vara frikostiga då — vi skola ta den med.” Hon observerade min häpnad. ”Hur är det fatt, *monsieur*!”

Noulens gav till ett gapskratt. ”Jag är rädd, *monsieur* icke uppfattade, att jag dikterade för dig” — småskrattade han. Apropå, det var tur att någon telefonerade till oss just nu — det gav mig uppslaget! Vem var det?”

”Det var La Voix”, skrattade hon, ”som undrade, om novellen skulle bli färdig i tid.”

Ja, de äro verkligen kamrater, dessa båda — ni får säkert höra någon säga det! Och var gång jag själv hör det, tänker jag på vad han berättade den där kvällen — jag minns hur lurad jag blev.

ny jord”. En än mer betydande förkämpe har den emellertid funnit i den stora engelske författaren H. G. Wells, som klarare än någon annan i ”En biskops själ”, ”Gud den osynlige konungen” och nu senast i ”Den odödliga elden” förmått fatta och ge uttryck för den nya religionens väsen och gudsbegrepp.

”Om en bild skulle kunna ge en framställning av denna nya tids Gud, måste det vara bilden av en skön yngling, redan tapper och vis, men knapp hunnen till sin fulla kraft. Svävande lätt skulle han stå i den tidiga morgonväkten, som om han just nyss uppstått, otålig att börja en dag, vilken ännu blott är ett löfte; han skulle bära ett svärd, detta rena skarpa vapen; hans ögon skulle stråla som svärds klingor, hans läppar skulle vara lätt skilda i ivrig väntan på det stora äventyret framför honom, och han skulle vara iklädd ett nytt gyllene harnesk, som återspeglade den uppgående solen.” För Lilly Hebers bok skulle dessa Wells' ord, ehuru någon direkt påverkan knappast är trolig, kunna sättas som motto. Hon är nämligen en av den nya religionens ivriga anhängare, och det problem, hon här gett sig in på, är dennas förhållande till kyrkan.

Bokens hjälte är en ung präst vid namn Kyrre. En olycklig och glädjetom barndom uppe i prästhemmet i fjällen i förening med religiösa tvivel och grubbel i ungdomen har gjort honom inbunden och tungsint. Trots allt ägnar han sig emellertid åt teologiska studier och detta med sådan framgång, att han blir erbjuden att fortsätta på den akademiska banan. Innerst inne är han emellertid en av dessa ”Guds drömmare” med ett djupt och levande religiöst behov, för vilket den nutida teologiens abstrakthet och negativitet är stenar i stället för bröd, och som han därför väljer att tillfredsställa i levande livet genom prästerlig verksamhet. Efter en tid kommer han till prosten Hjelm som hjälppräst, och här möter han sitt öde i form av prostens dotter Rakel, som med sin musik, sitt varmt kvinnliga och ljusa väsen blir hans livs yttre uppenbarelse. Hon är den enda, som helt förstår och sympatiserar med honom, henne vågar han anförtro sina ideal och drömmar, och inspirerad av den skyggt vaknande kärleken och samtalen med henne, ser han en ny oanad värld öppnas, för första gången kommer det en smula ljus och värme i hans frostkalla liv. Dock — snart när honom den underrättelsen att Rakel förlovat sig med en annan, och ödet fogar det så att det blir Kyrre, som på midsommardagen får viga dem i kyrkan. I det ögonblicket inför altaret när den inre våldsamma kampen, han, till det yttre oberörd, utkämpat, sin kulmen, allt störtar samman för honom, och han försjunker till en apati, som först häves, när han, efter att ha återvänt hem blir vittne till den ohyggligaste synen i sitt liv, nämligen den förut okänslige och hårde faderns hjärtskärande ångest och förtvivlan vid moderns dödsbädd. Den dödsnatten genomkämpar Kyrre sitt livs stora uppgörelse. Han har lidit så djupt, att han till sist inser lidandets meningslöshet, och slår om i en våldsam reaktion mot sorgen och lidandet. Det sista bandet, som fäste honom vid världen är brustet, en aning, som blir till en brinnande vishet säger honom, att tillvarons mening är ljus och glädje, och uppfylld av en jublande nästan titaniskt-trotsig fröjd går han ut att med profetisk glöd och kraft ägna sig åt sin religiöst-sociala verksamhet. Under denna kommer han en dag till en ung skollärares dödsbädd. Denne är en ensam grubblare och en andligen högtstående och begåvad man, som på egen hand danat sig en ”Lystro”, ej minst beträffande döden och livet hinsides. Genom de frågor och tankar, han framkastar, väckes Kyrres ungdomstvivlet till nytt liv, och det blir klart för honom, hur oklar kyrkans ställning är till dödens gåta, som f. n. ej minst tack vare världskriget, blivit den mest aktuella av alla religiösa frågor. Det blir honom klart, att här är ej nog med känslöstämning och abstrakta

Pröva Tuppens Zephyr
och ni köper ingen annan.

Carl Peter

Påhlssons Teaterkonfekt
Högsta kvalitét.

MINA LEVNADSMINNEN. Av Helena Nyblom.

(Forts.)

VID SISTA UPPVISNINGEN fick jag den stora äran att dansa en menuett med honom. Medan vi övade oss på denna dans, som Bournonville utförde med mycken elegans och värdighet, såg han sig oupphörligt i väggspeglarna. Men han var icke belåten med mitt uttryck, som förmodligen återgav mina känslor av helig bävan för min store lärare.

"Nej, fröken!" sade han. "Ni räcker mig ju handen som om ni skulle räcka döden handen. Ni skall räcka mig handen, som om det vore er utkorade brudgum ni dansade med."

Så måste jag ju anstränga mig att se hänryckt ut, och det måtte ha lyckats, ty då vi, sista gången, hade utfört menuetten, medan föräldrar och vänner voro åskådare, sade Bournonville efter sin sista bugning:

"Gå nu bort och kyss er lyckliga far!"

Denna sista afton voro alla eleverna bjudna på supé hos Vaage-Petersens.

Där var ju många gossar, och ännu hade jag icke riktigt övervunnit min antipati mot dem, då jag fann dem allt för vilda och bråkiga. Det var därför nästan med förskräckelse jag såg Vaage-Petersens son resa sig upp, fatta sitt glas och utbringa en skål för: "Nordens Pepita", som följdes av ett dånande hurra till min ära.

Bournonville talade ofta om musik och på ett sätt, att man kände, hur djupt musikalisk han var. Han berättade mig också en gång om Jenny Lind, vilket gav mig det mest levande intryck av henne, som jag aldrig uppnådde att få höra. Hon var redan på den tiden gift i England.

När Bournonville talade, ledsagade han sina ord med mycket uttrycksfulla rörelser, som en sann sydlänning. En gång beskrev han för mig en symfoni av Beethoven. "Och så, i finalen, är det plötsligt som om himmelens portar sprang upp för en!" sade han och gjorde en gest, som om han blev bländad av ett stort ljus.

Jag tyckte mig höra musiken.

Att Bournonville satte dansen högst av alla

Systrarna Juliette, Sophie och Amalie Price.

konster, var ju naturligt. Man har berättat om honom, att han lär ha sagt:

"Man skyller himlen att alltid vara glad, och när man är glad, dansar man. Alltså skall man alltid dansa!"

"Se non é vero é ben trovato."

Bournonvilles många baletter utfylla ju ännu i dag den danska teaterns repertoar, och att våra betydande kompositörer Gade och Hartmann ha satt musik till dem, bevisar bäst, att de ha kunnat väcka konstnärers intresse. Men utan tvivel har Bournonville, i sin entusiasm för danskonsten, överskridit gränsen i sina fordringar på dess möjligheter. Ett längre, djupt ingående samtal, kan dock icke uttryckas genom dans, (liksom långa diskussioner icke kunna sjungas i en opera). Därtill ha vi nu en gång för alla det talade ordet.

Icke heller avskaffade Bournonville de traditionella balettdräkterna med utstående tyllklänningar, som i regel användas, även vid de mest olämpliga tillfällen. Jag har sett "Valkyrian" (i baletten av samma namn) uppträda i hjälm, bröstharnesk och där nedanför

korta, vippande kjolar. Dansen är dessutom överfylld av mycket meningslöst trippande på tåspetsen, omotiverade hopp och plötsliga snurrningar. Men där förekommer också vackra scener och uttrycksfulla danser, och hade Bournonville levat nu, hade han säkert använt sin stora förmåga till att utveckla danskonsten på ett annat sätt.

Det är ju först på allra sista tiden man har fått öga för, vilken betydande konst dansen är. Egentligen är den besläktad med alla andra konster och skapar av de olika elementen ett nytt uttryck för det mänskliga känslolivet. Närmast sluter den sig väl dock till musiken, eftersom dess utgångspunkt är rytmen.

Hur nära dansen och musiken hänger tillsammans har *Dalcroze* i vår tid visat i sitt studium och sin undervisning. Hans elever uppnå en otrolig säkerhet i uppfattandet av rytmen, och till och med omusikaliska barn utveckla under hans ledning ett förvånande sinne för den rytmiska vå-

gen. Man vet, hur nära matematik och musik höra tillsammans, och den strängt förståndsmissiga indelningen av takten ersätter örats uppfattning hos mindre musikaliska individer.

Men det är icke blott den rytmiska rörelsen, som utgör dansens väsen. Den står också dramatiken nära, i det den, med sitt stumma spel, kan uttrycka mycket. Man vet, hur starkt en skådespelare kan verka genom sitt stumma spel (det är blott de största av dem, som förstå denna konst), och den dramatiska dansen har samma uppgift, att, utan ord, uttrycka sorg och glädje, hänryckning och vrede — kort sagt, de flesta mänskliga känslor. Att vilja uttrycka tankar och tankeutbyte genom dans blir däremot alltid otydligt och otillfredsställande.

Å andra sidan är dansen besläktad med både målare- och bildhuggarekonsten, i det den använder färgspel i dräkterna och plastik i rörelserna.

Jag har aldrig sett någon ideell dans och blott en tillnärmelsevis intressant danskonstnär-

(Forts. sid. 182.)

livsvärden, utan det kräves även teoretisk-saklig klarhet, och han beslutar sig för att kosta vad det vill söka om möjligt nå en sådan. I de följande händelserna, i vilka tvenne unga flickors vackra och vmodiga kärlekssaga är invävd, få vi bevittna hur under denna hans kamp efter visshet de nya idéerna alltmer mogna och klarna, ej minst sedan han fått pröva deras hjälpsamma kraft i livets svåra stunder. Han inser att alltför länge har en tung och dyster mörkrädsla tyngt ner kristenheten, och svartklädda präster predikat om döden, djävulen, vårt ohjälpliga syndaelände och skröplighet samt framställt människolivet som ett förtvivat nödläge vid kanten till helvetets avgrund. Medan de första kristna skådade framåt mot det kommande gudsriket och voro fyllda av glädje t. o. m. i martyrskapets lidanden, har kyrkan vänt sig om mot det förflutna och stelnat i konservatism och pessimism. Men Gud är ej någon "gammal gubbe med långt skägg" utan snarare "en ung skapande konstnär" vänd mot en ljusnande framtid och dess uppgifter. Då han är kärleken själv, och kärlekens väsen är lycka, bör en frisk, djup och sund lyckokänsla träda i stället för den dystra syndaförtvivlan. Gud lever med och i oss, han är den levande kraften i våra högsta ideal och heligaste längtan, i konstnärens skönhetsdröm och i kampen för andlig och

social utveckling. Det nya gudsbegreppet vilar på tanken på en utveckling från lägre till högre former, därför blir det också socialt och den gamla ohyggliga dualismen mellan den enskilde och en vredgad Gud omöjlig. Hittills har sedlighetsbegreppet mest varit individuellt, d. v. s. var och en har tänkt på sig själv för att bli frälst och krypa i stoftet inför den vredgade Fadern, ja, under medeltiden ökade blott de fördömdas jämmer de saliges salighet. Men den har föga förstått av Jesu kärlekslära, för vilken inte den egna frälsningen är av föga betydelse i jämförelse med allas.

Det är något utomordentligt fint, rent och eteriskt över denna bok, och den anda som möter en här, är som en fläkt från skinande vita ängslningar. Sällan har jag också läst något så jublande vårfriskt, uppfriskande och uppmuntrande. Den fina och djupa materlincksmystik, som likt ett stilla andante tonar genom raderna, ger dessutom i förening med den varma vårstemningen en underbar charme åt det hela, något som känsligt och harmoniskt kommer till uttryck genom förf:s väl avvägda och originella, halvt futuristiska framställningssätt. Då livet för författarinnan är enhet, har hon också avstått från att teckna skarpt utskurna och markerade individualiteter och i stället låtit dem ingå som toner i harmonien eller reliefer och

former i bilden. I synnerhet de kvinnliga gestalterna äro skildrade på ett sällsynt innerligt och varmt sätt. Önskvärt hade emellertid varit, att litet mer dramatisk motsättning hade förekommit mellan de olika strömningarna och idégrupperna. Det synes mig också, som om författarinnan vore alltför optimistisk beträffande möjligheten att kunna gjuta det nya vinet i de gamla läglarna utan att de brista. Därtill synes mig motsatsen mellan kyrkan med korset, lidandets tecken, som sin symbol och sin lära om syndaeländet, nåden och frälsningen genom en annan å ena sidan samt "den nye Lystro", som känner sig som dagbräckningen efter den Golgatanatt kyrkan för den representerar, å andra sidan, alltför skarp.

I Norge, där man mer än hos oss står i kontakt med det religiösa världsläget och den andliga världskamp som pågår, har "Det dagas" väckt stort uppseende och utgått i flera upplagor. För var och en med intresse för de stora strömningar, som nu försiggå i den andliga världen och de problem, som där upprullas, torde "Det dagas" vara ett arbete, som man ej gärna kan gå förbi. Det finns faktorer av så omedelbar och intuitiv art att de ej gärna kunna uttryckas annat än i diktens form.

BERNHARD HEGARDT.

Ungdom och konst. :-

Där de unga talangerna ta sina första steg. :- :- :-

DET FINNS I STOCKHOLM EN lyx, ett festligt överflöd, som ger den staden något framom andra — — — Jag tänker nu inte på pälsdamer på Strandvägen, på Royal och allt sådant — Nej, jag tänker på den ungdom, som samlas här från allt Sveriges land till de studie- och läroår, som en gång skola föra dessa arbetande och kämpande unga till — ja till vad? Kanske till ära och framgång, kanske till ett torftigt liv i drömmen om det sköna. Sak samma — dessa år, då tanken på framtiden ger nuet vingar, äro dock glädje och fest. De ha inte mycket råd till nöjen, dessa unga, en galleribiljett på Operan är en högtid och bakelser på Feiths ett kalas, — och dock, allt det som är med i de växlande ungdomsgenerationernas kamp: förhoppningar, stråvan, längtan och skönhetsglädje, — detta något, som ingen utomstående riktigt märker och som likväl så att säga ligger i luften — det är den lyx, den glans, det festliga överdåd, som aldrig skall lämna Stockholm så länge ungdomen älskar vad skönt och högt är.

Vi ha här samlat några bilder av de anstalter i Stockholm, där de unga få sin utbildning på konstens olika områden — någon "litteraturens skola" ha vi av naturliga skäl ej kunnat taga med, då den ju inte skulle kunna representeras av något annat än hela den stora levande staden själv. Vi förutskicka emellertid: vi inlåta oss inte i det följande på något slags maskerade skolprospekt, utan försöka att se litet med de ungas ögon.

Tekniska skolan — Finns det någon, som gått på "Teknis" och som ej minns den tiden med glädje? Kanske sitter hon eller han nu som teckningslärare långt borta i någon liten landsortsstad, men hon (eller han) skall aldrig glömma den tid, då där lärdes ett yrke i vördnad för skönheten och då under de långa våreftermiddagarna

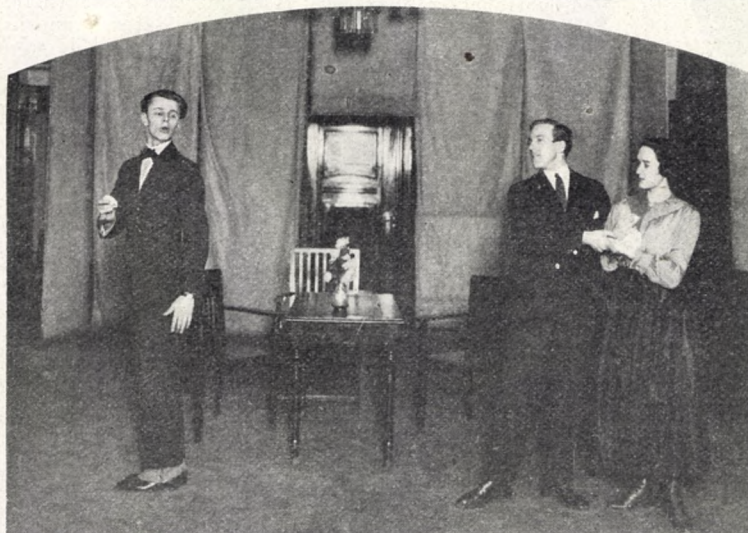

Balettelever under en lektion i Operans balettskola.

kall. Och ha de väl gått genom konst- resp. teaterskolan och den ögonblickliga succésen — den som för anhöriga och vänner är inseglet på att hon eller han "är någonting" — icke kommer (och hur ofta gör den väl det?), då ha de att bära dessa anhörigas och vänners besvikelse och misstro. Men kan-

tillbaka en ny lärare, Edw. Berggren, under vilken arbetet går med fart; skolan har i många fall tjänat som en förberedelse till akademien.

— Hur mycken oro och ångest och även förödmjukelse innebär icke det lilla ordet "lyckas" för den unge konstnären! Det går väl an för den, som arbetar inom de bildande konsternas fält, ty han kan dock hoppas, att vad gott är, skall leva, vad än publiken säger därom. Men skådespelaren — hans skapelse uppstår ju för var kväll på nytt och lever blott i och genom åskådarnas sinnen — för honom blir "lyckas" detsamma som "vara konstnär". Intet under att man på *K. Dramatiska Teaterns elevskola* aldrig vågar sig på att ställa något horoskop för elevernas framtid. De kunna synas vara begåvade och utmärkta, men komma de väl ut i livet, är det två oberoende räkneliga ting, som komma med i räkningen: tur och — publiktycke. Och varpå detta sista beror, det har ingen lyckats lista ut (det är inte skönhets, det har man sett exempel på); det är kanske även bara det som ett kort, som dras i tillfälligheternas stora kortlek, där rätt växlar med svart, framgång med nederlag. Emellertid, elevskolan ger eleverna med så mycken hjälp

Från Dramatiska teaterns elevskola: Scen ur "Vi skiljas." — Fäktning under kapten Hjorts ledning. — Grupp i plastisk ställning.

i frisk kamratlig samvaro mellan de unga männen och flickorna diskuterades framtidens stora ideal för mänsklighet och samhälle, vilka ännu så länge gömdes i bara ett litet klappande flickhjärta. —

Vad själva skol-undervisningen beträffar, så komma där, som man vet, nästan för vart år nya ämnen till, och särskilt bokhantverket har starkt utvecklats. — Vårt fotografi visar eleverna i högsta avdelningen under modellteckningen, som just skall ge dessa nya adepten till det sköna och nyttiga i förening den konstnärliga avslipningen, samtidigt som de — på bilden är det en indisk dräkt, som ritas av — få tillfälle till även ett ögats kulturhistoriska dräktstudium.

De, som gå genom Tekniska skolan fullständigt, utbildade sig ju därmed för något konstindustriellt eller konsttekniskt yrke, som utom yrkesglädjen ger även ett gott bröd. De, som ägna sig åt konsten, ha ju högre mål, men ock brantare väg att gå. De flestas kamp börjar kanske oftast i de tidigare ungdomsåren, då de ha att måhända mot föräldrars och anhörigas vilja genomdriva sitt val av ett förvisso vanskligt

ske skall just denna prövning till för att det unga sinnet skall härdas och för att vad som tilläventyrs däri finnes av ärelystnad och fåfänga skall brännas bort och den unge kunna i ödmjukhet bli en Konstens tjänare av det slaget, som hon ensam gör till sina herrar.

För att börja med Akademien för de fria konst-

på, vägen de kunna få. Inträdesfordringarna äro stränga (studentexamen eller för flickorna åtminstone åttakl. läroverk förutsättes som något självklart) och gallringen stor: 150 à 200 ansökningar om inträde bruka årligen inkomma till ledaren, hr Enwall, och blott åtta vart år antagas till den tvååriga kursen. — F. n. gå på Dramatens elevskola ej mindre än tre "teaterbarn", fröken Enwall, som till nästa år blir premiärelev, fröken Barcklind och fröken Aréhn, alla förstas mycket lovande. — Vid *Operans elevskola*, som likaledes är tvåårig, får elevantalet vara högst åtta.

Till operan hör också en *balettskola*. Hur mycken ansträngning och möda ligger icke bakom den illusion av en rörelsens adlade frihet, som ett balettnummer på scenen ger, och den korta stundens graciösa skönhets, — litet för mycket präglad av trikaer och fiskben för att verka alltigenom elyseisk — har köpts med en lång, lång arbetets, ofta ock besvikelseernas vardag. Scenens danskonstnärer få börja tidigt. Som fem- sex-års små tultor komma de dit (ha då var dag efter skolans

Sex små balettelever.

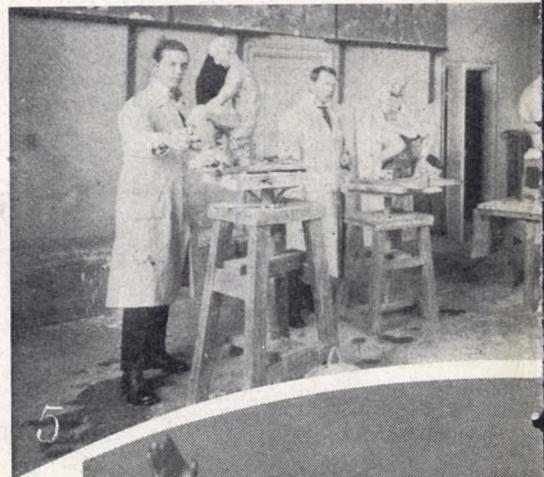

FRANS ENWALL. KARL NYGRÉN. NILS PERSONNE. GUNHILD ROSEN.

slut någon timmas lektion för den duktiga ledarinnan, fröken Gunhild Rosén, öva så sina "croisés" och "effacés". Många äro de, som i faddergåva synas ha fått allt, som skall behövas för deras framgång: smidighet, plastisk skönhet och grace, men féerna äro nyckfulla, och när de små danserskorna hunnit fram till de tidigare ton-åren, händer det, att de taga tillbaka vad de givit, lämnande endast den tyngsta gåvan: ärelystnaden, kvar. — Just nu gläder sig emellertid ledarinnan åt en premiärelev, Elly Holmberg (hon syns på ett av våra fotografier), som syns lyckligen ha kommit genom backfisch-årens vanskligheter och som har en även så att säga själslig gråce vid de pas och pirouetter, som fordra så mycket teknisk skicklighet.

Redan som små släppas eleverna in på scenen och få då en liten obetydlig lön för att vara svarta slavar eller "folk". Vid

1. Scen ur "Romeo och Julia". Från Operaskolan. 2. I Tekniska skolan. Frihandsteckning efter levande modell. Stående på golvet överläraren konstnären Edward Berggren. 3. I Carl Wilhelmsons målarskola. Teckning efter levande modell. Konstnären själv i förgrunden till höger. 4. I Operans balettskola. En intagande trio av de yngsta eleverna. 5. I skulpturskolan i Akademien för de fria konsterna. 6. Två lovande elever i Operans balettsko-

2

5

3

6

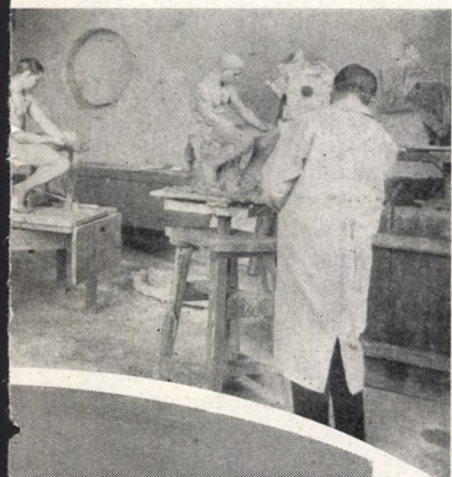
SÉN. MARIA SCHILDKNECHT- SVEN SÖDERMAN. ALBION ÖRTENGREN.
VAHLGREN.

16—17-årsåldern blir eleven figurantska. Sedan börjar det stränga urvalet, som lämnar endast de bästa kvar. De duktigaste bland figurantskorna bli seconder, och de fyra bästa av ett femtiotal seconder bli premiärer.

Personhistorien, som ju är världshistoriens baksida, är full med namn på balettdansöser, som vunnit ej blott ära, utan även inflytelserika ställningar, och inom vår egen med rätta högt uppskattade balettkår finns det ju flera beundrade namn. Balettens *pas* synas alltså leda många till vackra mål. Men hur många, många fler äro icke de, som för alltid få stanna i skuggan, fastän de älskat sin konst, ock de, arbetat och hoppats. Den aldrig skrivna romanen om dessa, de i skuggan ställda, skulle kanske bli mer gripande och tungt vägande än historiens många lysande balettdansösers.

E. TH.

8

la (stående premiäreleven Elly Holmberg). 7. Fröken Lisa Steier som Fjäriln i baletten Askungen. 8. I Althins målarskola. Målning efter levande modell. Skolans ledare, konstnären Edward Berggren stående i mitten i förgrunden. 9. En sångövning i operaskolan. Främst i den manliga gruppen till höger: lärarne kapellmästare Nils Grevillius, Josef Lang och operaregissören Sven Nyblom. — O. Ellqvist foto.

9

(Forts. fr. sid. 178.)

rinna, men jag kan tänka mig, att en konstnär, som helt uppfattar dansens stora betydelse, och som har geni, skall kunna prestera underbara ting med sin dans. Man har sagt mig, att *Taglioni* ägde en enastående dramatisk talang att dansa. Människor gräto, när hon utförde Sylfidens parti i baletten av samma namn, och sångläraren Isak Berg, som hade varit Jenny Linds lärare, sade en gång på sina gamla dagar till mig: "Jag har bara mött en, som övergick Jenny Lind i ouppnått geni, och det var *Taglioni*."

Här som överallt är det ju huvudsakligen personligheten, som griper, och därför kommer all stor dans att bli solodans — en scen, återgiven av en ensam, högst två personer. Baletten, med sina många figurer och upptåg, är ju mer eller mindre en tämligen ytlig förlustelse, som blott kan ha samma betydelse som andra brokiga festligheter.

På Bournonvilles tid fanns två mycket uppburna balettkonstnärer i Köpenhamn. Det var systrarna Juliette och Sophie Price.

Den franska familjen Price hade redan i

flera generationer medverkat i den danska baletten, och båda dessa unga damer hade en vacker talang. De voro tämligen små, med smärta, fina figurer och otroligt smala och små fötter. Juliette, som var den mest betydande, dansade med mycken charme, men hon hade icke mycket temperament och gjorde ingen särdeles dramatisk verkan. Det vackraste de gjorde, var Bournonvilles ballett: "*La Ventana*", där Juliette dansade, klädd som spanska, framför en stor spegel, vilken endast bestod av en tyllslöja, spänd i en ram, på vars andra sida Sophie dansade som hennes spegelbild. De utförde denna dans så förvillande, i det Sophie gjorde alla Juliettes rörelser, omvänt, att, till och med om man visste att det icke var en spegel, kunde man låta sig bedra. Båda dessa unga damer voro, i privatlivet, de älskvärdaste personer, med ett så fläckfritt rykte, att man i goda familjer ansåg det som en ära, om de ville umgås i huset.

Jag såg dem ett par gånger i sällskapslivet och beundrade dem på avstånd.

En betydande talang i baletten gick för-

lorad i fröken Schnell — senare fru Hennings, som lämnade dansen för att bli skådespelerska. Jag såg henne blott en gång som Fenella i "*Den stumma*" och förstod, vilken stor dramatisk talang hon ägde. Hennes studium i dansens tjänst har i alla fall blivit henne till stor nytta. Blott den, som har lärt sig att behärska sin kropps rörelser så fullständigt, som det sker i en dansskola, kan vidmakthålla en så intagande grace, som den fru Hennings fortfarande är i besittning av. Hon var icke längre ung, då jag såg henne i "*l'école des femmes*", men man kunde inte se något mera intagande naivt än hennes återgivande av Agnes.

Eftersom jag har kommit in på att tala om dansen, vill jag berätta vad jag kommer ihåg från Hages baler, vilka voro bland de vackraste fester som gävos i Köpenhamn, och där man såg de flesta märkliga människor, som tiden hade att uppvisa.

Konsul Hage bodde, som nämnt, i samma gata som grosshandlare Puggaards; *lille Torvegade*, Christianshavn. Familjen Hage hade första våningen i huset. Det var en utomordentligt vacker och herrskaplig bostad. Genom den stängda porten kom man in på gården, varifrån man genom en dubbel ingångsdörr kom in i en stor hall, genom vilken en mattbelagd trappa förde upp till en lång förhall, där soffor voro placerade mellan stora växter och blommande träd. Till vänster kom man in i en rad salonger, till höger var den stora danssalen.

En balafton var hela trappuppgången kantad med blommande växter. Det doftade starkt av hyacinter, lackvioler och alla vårens blommor. Hela våningen strålade av ljus i kronor och lampetter. Det var med en nästan högtidlig känsla man satte foten på den mattbelagda trappan och gick upp till festsalarna.

Konsul Hages hustru hade första gången varit gift med en präst, från vilken hon hade blivit skild. Och den tiden gick det inte så flygande lätt att taga en fränskild kvinna eller man till äkta som nu för tiden, till och med om det kunde finnas mycket allvarliga skäl för skilsmässa. Folk såg icke sympatiskt på ett sådant äktenskap, och det varade rätt länge, innan man i allmänhet tog emot en inbjudning till Hages rika hus.

Men fru Hage var en fin och älskvärd dam, och man förstod småningom allt vad hon hade utstått för att bli fri från sitt olyckliga äktenskap och kunna gifta sig med den man hon älskade, så att man glömde det förflutna och glädde sig över det närvarande.

De stora baler, som Hages gävo, samlade icke blott den dansande ungdomen, utan gävo också många av Köpenhamns mest framstående personer tillfälle att mötas. Av halv-vuxna flickor var det blott några få. De enda, som uppträdde i korta klädningar voro Bolette Puggaard (senare fru Hartmann), Margrethe Lehmann, Orla Lehmanns enda dotter, Marie Hammerich och Helene Roed. Vi höllo oss naturligtvis anspråkslöst i bakgrunden, imponerade av alla de vuxna skönheter, som gävo balen glans.

Vid denna tid vimlade det av skönheter i Köpenhamn. Jag vill endast nämna några av dem, som bländade mig.

Det var minister Fengers fru med sina strålande ögon och sitt vita, lysande ansikte. Fru Puggaard, Bolettes mor, var ännu på den tiden mycket vacker, med ett ansikte som skuret i en kamé, ett ovanligt stort hår, flätat i en enda tjock fläta, och en smärt flickfigur. Där var Thea Gottlieb (senare gift i Ryssland) fin och elegant, med det mest intagande leende och de härligaste ögon.

(Forts.)

STEINWAY
 Ensmågenfuri Steinway & Sons
 Lundholms pianomagasin
 Gäddesbergsgatan 3A, Stockholm.

Om Dostojevskijs

Vita nätter

skriver Fredrik Böök i St. D.:
 "Ett förtjusande poem, fullt av vemod och trolleri. — En svensk läsare kan icke låta bli att bli erinrad om Frödings Balen."

Dagens Tidning:
 "Våra sinnen gripas av det sällsamma och storslagna, stundom förfärande, stundom rörande i Dostojevskijs verk, som gjort honom till Rysslands störste författare."

Norrköpings Tidningar:
 "Den dialektiska skärpan och stilens oroliga, hastiga rytm finnes redan i denna lilla novell, och i teckningen av Nastenka röjer sig hans psykologiska mästerverk."

Kr. 5: 75.
 P. A. Norstedt & Söners förlag.

H. E. Ekströms
 patenterade
Jästmjöl
 välkänt sedan 45 år
 Örebro Kem. Tekn. Fabrik

Gyllenhammar
 Hafre-Gryn, Hafre-Mjöl, Hafre-Must
 Nyttigaste och mäst lättmält.
 OBS! Gyllenhammars pak. Hafre-must för klena personer och barn.

ELEKTRISKA KOKKÄRL AV ALUMINIUM
 ELEGANTA, PRÄKTIGA
 LÄTTA ATT HÅLLA REPA
 INGA OÖFFIGA OXIDER
 INGEN OÖFFENTNING
 TAGA EJ SKADA
 VID TORRKOKNING

ELEKTRISKA A. B. SKANDIA
 STOCKHOLM

PHOSPHO-ENERGON
 PILLER
 FÖRORDAS AV LÄKARE
 vid allmän svaghet,
 nervositet, överansträngning
 och sömnlöshet.
 SÄLJES ENDAST I APOTEK
 A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
 Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Löfftets land.

Berättelse av HILDUR DIXELIUS-BRETTNER.

(Forts. fr. n:r 9.)

"SÄMRE DRÄNG TORDE VI KUNNA FÅ."

Det kom oväntat för Sara Alelia. "Ja, jag tänker, att han får stanna", sade hon, dock utan att se upp på honom.

På eftermiddagen skulle Norelius resa. Sara Alelia skjutsade dem till Skatböle, därifrån de skulle få skjuts med en viltfora ned till kyrkbyn. Före avresan hade hon sagt till mannen, att kunde han ju stanna över natten, då de följande dag fingo talas vid.

Det var sen kväll då Sara Alelia körde hem från Skatböle. Hon hade hunnit vid pass halvvägs, då en man stannade hästen och frågade vilken den åkande var. Sara Alelia svarade, att hon var Sara Alelia Unæus från Rombäcksvallen. Mannen sade, att det var just henne han ville råka.

"— kom han mig då nära och såg jag då i månskenet, att jag igenkände mannen, den där var storväxt och hade mycket skägg, att han var Mats Norman och hemma i Vöcken. Frågade han mig vad dräng jag nu hade. Sade jag honom hur därmed förhöll sig. Sade han så efter någon tvekan, att hade hans bössa alltsedan nyårsnatten varit fördärvad så att hon inte gick lös, och var det sak samma att han skaffat sig en ny bössa, den gick heller intet lös. Och hade han nu torsdagskvällen varit hos Zachris i Tavlekärr och hade denne sagt, att var det den kvinnas dräng, som han såg i brännvinet, som läst ont över hans bössa och hade han intet kunnat miss-taga sig, att det var mig han såg. Men hade hans granne, Isak Erson sagt honom, att hade jag nu ingen dräng, annat än att magister Sahlén var hos mig, och kunde han intet misstänka denne att hava läst ont över hans bössa. Intogs jag av ren förskräckelse, att Zachris åter ville ont åt min dräng. Och bad jag Mats Norman hälsa honom ifrån mig, att skulle han lämna mina drängar ifred, därest honom kärt vore, att jag icke gick till kungs och angäve honom för hans förgiftiga handverk. Vartill Mats Norman intet svarade, ity alla äro rädda för Zachris, men sade han, att torde Zachris denna gång ha misstagit sig, då han intet kunde tro magister Sahlén om att hava läst ont över hans bössa. Och tackade jag i mitt hjärta Gud, då jag åkt bort, att Zachris denna gång haft en man med vett och sanning att öva sin trolldom uppå, då jag väl eljes vid hemkomsten funnit magister Sahlén liggande med en kula i kroppen."

På kvällen berättade Sara Alelia för magister Sahlén vad som hänt. Det var sent och

En sjuttioåring.

70 ÅR FYLLDE den 9 d:s fru *Mathilda Rydqvist*. Fru R. startade 1884 en kommissionsaffär, som på sin tid hörde till Stockholms mest anlitade. De senaste åren ha ju de privata kommissionskontorens verksamhet mycket lidit av den offentliga arbetsförmedlingen, men fru R:s under mer än tre decennier inarbetade affär kan dock alltjämt glädja sig åt fortsatt intresse från en mångårig kundkrets, som lärt sig värdesätta hennes nit och samvetsgrannhet. Det bör också vara en mängd stockholmska husmödrar, som fru R. under sin långa verksamhet bistått med råd och död i den alltid lika brännande tjänarinnefrågan.

GÅHNS SPLENDID

GER GLÄNSANDE RESULTAT

TVÄTT-PULVRET RENEN

Oskadligt för händer och kläder.
 Populärt genom sin stora tvålhalt och renhet.

DUBBELT

så mycket för samma pris,
 ändå öfverlägsen i kvalitet.

LAZAROL
 TAND-CRÈME

Grummes Normal-Tvål

innehåller mera tvål och mindre vatten
än engelsk tvätt-tvål och är därför

drygast i bruket

MUSTAD'S VÅXT-MARGARIN

BEGÄR HÖGSTA MÄRKET:
MUSTAD'S
"BÅSTA-VÅXT"

Schweizer & Co Luzern S 3 (Schweiz)

de voro ensamma i stugan, endast barnen sovo därinne.

Sara Alelia sade, att hon kände det gott att magister Sahlén nu kunde förlåta Rombäcksvallen, då hon eljes skulle vara i ständig oro, att det skulle gå honom som det gått Filemon.

Hon sade det utan att se på honom medan hon satt och såg in i elden.

Magister Sahlén svarade ej genast. Så sade han, att det fanns väl det som var svårare att överkomma än den tanken.

Sara Alelia satt och såg in i elden.

"Det är mycket, som är svårt att överkomma och aldrig går det i egen kraft", sade hon. Så reste hon sig som för att få slut på samtalet.

Magister Sahlén satt som förr och såg framför sig. Så såg han upp på Sara Alelia, han fick hennes blick in i sin. Så frågade han det var så som han misstänkte, att hennes beslut var att aldrig gifta sig.

Blodvägen sköljde het över Sara Alelias kinder, men hon svarade ett fast och klart ja.

Magister Sahlén släppte hennes blick och satt åter och såg framför sig. Så frågade han utan att se upp vad skäl hon hade för ett sådant beslut.

Sara Alelia svarade, att var det en sak mellan henne och hennes Gud.

Magister Sahlén nickade. Han hade förstått, sade han, att hennes Gud var hans ovän.

XXII.

TILL ALLA TANKAR SARA ALELIA hade den natten kom även oro för att det var orätt av henne att städsla Albin Kron till dräng, då Zachris i Tavlekärr i sitt ondska kanske även skulle bliva hans olycka.

"— och syntes det mig, att jag fattiga människor hade nog att stå i förutan detta bryderiet. Men bad jag nästa ögonblick rätt troinnerligt min gode Jesus förlåta, det jag så knotade, utan vore det hans nådiga disposition, det Zachris i Tavlekärr skulle vara mig till ett kors och bryderi, så bad jag om nåd, att jag måtte det fullvisligen bära och intet i denna sak företaga eller underlåta, det där kunde vara Hans nådiga vilja emot, att jag, då jag en gång varder avsatt från detta jordiska ämbetet, och varder inför hans domstol ständandes, icke i denna sak måtte hava en anklagare."

Följande morgon berättade också Sara Alelia, innan hon städslade Albin för denne om Filemon och vad slutet han fick. Även berättade hon om mötet med Mats Norman föregående kväll och Albin fick så fullt klart för sig huru förhållandet var. Han sade då, att han aldrig aktat på tröldom eller varit rädd för sådant och att vad han hört intet ändrade i hans avsikter. Sara Alelia lämnade honom då städseln som var fyra Rdr, önskades att de måtte vara skett i Jesu Kristi namn.

På eftermiddagen försvann magister Sahlén från Rombäcksvallen, utan att ha sagt Sara Alelia eller någon annan farväl. Sara Alelia kände, att det var bäst så. Hon gick i flitigt arbete hela dagen, från den ena sysslan till den andra. Hon syntes Albin så förunderligt ljus och blid den kvällen.

Sent, så att gossen sov i hennes knä, satt hon framför spisen och sjöng den psalmen:

PIANINON

av förnämsta fabrikat & lager från flera kungl. hovleverantörfirmor. Moderna stilar, olika träslag. Goda avbetalningsvillkor. Rabatt vid kontant köp.

Tillskriv oss genast om Ni är spekulant.
A.-B. Fogelqvists Musikhandel
Tél. 691. Norrköping. Tel. 691

BOLINDER'S

Erkänt
förstklassigt
arbete.

Olika storlekar för

hushåll, restauranter, slaktare, charkuterier m. m.

Priskurant på begäran från

Bolinders
Stockholm

VARU-MÄRKE

MENTHOLATUM

INREGISTRERAT

Medel för utvärtes bruk. Kan begagnas vid många tillfällen. Ni gör en tjänst mot var och en, som Ni gör bekant med Mentholatum.

Pris i tuber kr. 1:25, i burkar 1:50, 2:75 och 5:00. Finnes snart å alla apotek. Gratisprov genast. Sändes även direkt fr. Generaldepöten för Mentholatum, Osterbrogade 4, Köpenhamn O.

Flyglar, Pianon, Orglar från landets
förmärsta fabriker. *Försäljnings-*
magasin. Stockholm: Drottningg.
28, Göteborg: Arkaden, Malmö:
Österg. 28, Norrköping: Drott-
ningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

EUCALYPTUS
Tabletten
är välsma-
kande, kraftigt
verkande vid
förkylningar hals-
o. strupåkommor etc.

Weydes Tekn. Fabriks A/B., Norrköping.

"På sista dag som silfver och guld, som solen
Min kropp skall skina fast ärofull för stolen.
Så gifver mig Gud, then härliga skrud
Som han har lofvat åt sin kära brud med äran.

Ther blifver skinande silke klar till kläder,
Som Jesus min Brudgum värfvat har med heder
Med härlig smycken Och gyllen stycken
Then fröjd skall ingen ifrån mig rycka, thet vet jag.

Guds stad och gator af skinande guld skola vara
Grundvalen af ädla stenar full, så klara,
En ljuf klang utaf änglasång skall höras,
Att tiden ej blifver lång för glädje.

En evig ro, evinnerlig fröjd ther blifver,
Som fridsförsten i hemmets högd ther gifver
Med palm i händer, tå skola Guds vänner
Lofsjunga lambet förutan ända, ja, evigt.

Eja Gud gifve den saliga dag med fromma,
På hvilken allting så väl uti lag mänd komma.
Min Jesu vände Mitt stora elände
Han ville den önskade dagen upptända rätt snarlig.

Beredder hålt mig, O! Jesu Christ att vänta
Till uppenbarelse, när tu sidst vil hämta
Till frögdesalen, Ur jämmerdalen
Till Brud, then tu har läfvat thugsvala;
Ja, Amen."

XXIII.

SARA AELIA FICK SNART DEN
känslan, att hon med Albin fått liksom en
stor och trogen vakthund till gården. Det kun-
de ibland komma ett så tydligt uttryck av stor,
klok, tillgiven hund i de litet djupt liggande
ögonen under den tvära, liksom tillyxade pan-
nan, det var väl också något i den tunga,
klumpiga figuren som hade något av godmod-
digt vaggande, som gav henne liknelsen. Då
han till detta var en god arbetare var Sara
Alelia odelt glad åt honom och stärktes för
var dag i känslan, att hans sändande var en
av de många nådebevisningar Herren givit
henne.

Som arbetare icke blott gick Albin upp mot
Filemon utan genom sina väldiga kroppskraf-
ter överträffade han denne. Bådas nit var
lika stort, men ur Albins framgick än mera.
Vad han redan första sommaren utträttade på
Rombäcksvallen var det otroliga.

Sedan vårarbetet var undangjort slog han
sig på nyodling.

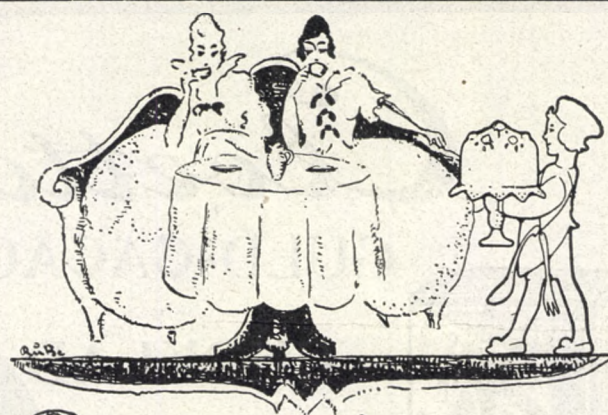
"— och var det veckor, då där väl blev
ett halft tunnland gjort. Och var det djup-
odling, den bästa jag sett, att jag måste för-
vånas, att han kunde komma så djupt. Var
han som en kraft och inte som en människa,
då han arbetade. Var det ingen brådska hos
honom, utan gick det jämnt och lugnt, men
steg hans arbete mer än alla andras jag sett.
Föll mig den tanken stundom in, att var det
som en vänskap mellan honom och marken
med stenar och träd och buskar, att allt ville
göra honom den minsta möda."

Albin var, för att vara en så stor och grov
karl, liten i maten, men han hade en obeskriv-
lig kärlek till kaffe. Sara Alelia hade sin
förmöjelse av att bära sådant till honom flera
gångar om dagen.

"— och var jag många gånger sittande vid
den nyodlingen att se huru vackert det var
från Rombäcksvallen, det jag väl sett mång-
faldiga gånger tillföre. Syntes det väl ej
annat än skogar åt alla håll och det väl både
fem och tio mil bortöver, men är väl ej den
utsikten den sämsta. Var det som ett stort
grönt hav det där ljusnade och mörknade
allt eftersom solskenet föll och var Rom-
bäcksvallen som ett fågelbo i den skogen och
som ett skepp på det havet. Och bad jag mån-
gen gång till Herren i mitt hjärta, det Han
ville giva fågelboet skydd undan fördärvare
och skeppet den rätta kosan över vattena."

I början av juni månad kom en flicka van-
drande upp till Rombäcksvallen och bjöd ut
sig till sommarpiga. Hon hette Lydia. Hon
syntes Sara Alelia väl ung, då hon inte såg
ut att vara mer än en aderton år, ehuru hon
uppgav sig hava fyllt 23.

(Forts.)

Quick Tårta

ETT FÄRDIGT TÅRTMJÖL
ATT TILLSÄTTAS ENDAST MED VATTEN

BRUKSANVISNING.

Töm hela paketets innehåll i
ett fat och tillsätt en tekopp
vatten (mjölk kan även använ-
das), rör om med en stor sked
tills alla klumpar försvunnit.
Smeten skall vara så lös att
den sakta droppar. Därefter
hålles den i en förut på van-
ligt sätt smord och bröad form;
insättes omedelbart i lagom
uppvärmd ugn och gräddas
i c:a 20 à 30 minuter. Ta-
ges därefter ut ur formen
och får kallna. Tårtan är
därefter färdig att serveras

Finnes i **mandel, vanilj och citron.**

Pris pr paket om netto 400 gr. **kr. 1.75.**

Till salu i alla speceri- och matvaruaffärer.

Tillverkare:

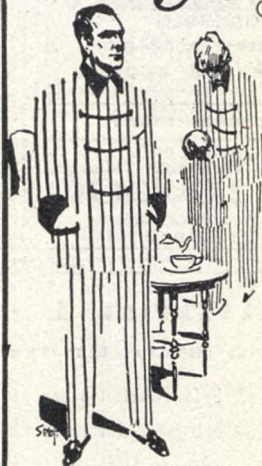
OVE LILIEBLAD & Co, STOCKHOLM.

Riks 80289.

Allm. 32796.

"Viyella" Flonel

(Namnet Viyella är
inregistrerat)

är världsberömt för sin vackra mjuka kvali-
tet, oöverträffat i styrka och bevarar alltid
sitt vackra utseende och är därför idealet för

HERR-PYJAMAS OCH NATTSKORTOR
DAM-PYJAMAS OCH NATTLINNEN
BARN-PYJAMAS OCH NATTDRÄKTER

För att vara säker på att få den äkta Viyellan lägg
För da märke till att namnet är påtryckt tyget eller
plagget.

Är det svårt att få Viyella, skriv då till

WILLIAM HOLLINS & CO., LTD.
Newgate Street, London E.C., England
som uppger Eder närmaste detalhandl

Annonsera i Idun!

Cloettas

GULD=CACAO

och
CHOKLAD

Förnämsta
svenska fabrikat

Säljas överallt

**Lediga platser
Platssökande
Inackorderingar
samt
Diverseannonser
återfinnas i B: numret.**

SVAR

(Forts. från B: numret.)

vilja råda er att än en gång försöka med den behandlingen hos doktor Emanuel av Geijerstam i Göteborg. Bed då på samma gång få ett recept på Wallerianinfusion med brom, som verkar utomordentligt lugnande. Något som jag också tror vore mycket bra, det skulle vara, om ni hade tillfälle att resa, helst till fjälls, till Norrland t. ex., och låta de stora vidderna, de brusande älvarna och de snöhöjda bergstopparna tala till edra sinnen, så att ni kom ifrån allt det vardagliga och tanken på er lilla ovana. Men ni skulle ej vara ensam. En riktigt god och sympatisk vän skulle ni ha med er. Detta om er ekonomi är god, förstås. Och innan ni övervunnit vanan att tala för er själv, skulle ni *aldrig* vara ensam. Vet ni vad? Jo, om jag talade för mig själv, skulle jag be min vän, att han gick fram och stack mig med en nål, var gång jag började. Den fysiska smärtan, så liten den än var, skulle säkert avleda ovanan, och så småningom skulle den försvinna.

Så är det en sak till, ni själv kan göra för saken, och det är att *suggera* er till att *icke tala!* Ni skall helt enkelt föresätta er att *icke tala för er själv!* Liksom hypnotisera er själv! Det vill stor energi till, men det kan gå. Jag vet personer med "mani de doute" (tvivelsjuka!) som genom personlig kraft, behärskning och övervinnelseförmåga övervunnit denna åkomma, som mängden gång trotsar läkares alla ordinationer. Och den åkomman lär nog vara värre än att tala högt för sig själv! Undvik så mycket som möjligt alla sinnesrörelser och att bli trött och var ej ensam mer än nödvändigt, och så *koncentrera* er vilja i tanken på: Nu *skall*, nu *vill* jag ej tala högt för mig själv! Och ni skall få se, vilket glänsande resultat, ni skall komma att uppnå. *Vilja är kunna!* Och genom energi, självövervinnelse och självbehärskning kan det otroliga åstadkommas. — Mina innerligaste önsningar om att ni måtte lyckas, medfölja! Och ni *skall* lyckas! A. F.

— Använd tugg-kåda eller sega, dryga, kola-karameller.

Evert.

N:o 19. I vilken bokhandel som helst kan fås anvisning på och köpas lämpliga pjäser för amatörer. Att läsa högt någon god bok är ju ock en passande förströelse, liksom musik. Litet omväxling behövs ju. Hur vore det att ställa till med en syförening, där man en gång i veckan samlades i de olika hemmen och sydde en del plagg till beklädnad av behövande barn. Själv var jag med i en sådan under flere år, varje gång erlades av varje medlem i krona och till julen bekläddes helt

**DAM-
TOFFLOR**

Nyheter inkomna
av blommig kretong i ett
flertal färger

Kr. 8,50

D:o av satin med lädersulor

Kr. 11,50

D:o av filt med filtsulor

Kr. 12,50

NORDISKA KOMPANIET

Brevorderexp. — Stockholm

Order från landsorten exp. mot
postförskott eller efterkrav.

KONJAK
är bra vid
förkylning, men

ÄR OCKSÅ BRA

Askar i förseglade omslag: 75 öre
och i påsar: 25 öre.

Vill Ni bliva vackra?

Den berömda YVY-Tvålen, som kommer kinden att stråla av hälsa och skönhet, innehåller dyrbara och undergörande essenser och förlämnar ansikte, hals, armar och händer en utsökt skönhet. På förvånande kort tid borttager den finnar, fräcknar och rodnad på näsan, liksom röda och skrovliga händer. Sträv och sprucken hud försvinner och genom ständigt bruk av densamma kan bildandet av rynkor förebyggas.

YVY-Tvålen säljes i varje välsorterad parfym- och herrekliperingsaffär.

**Österlin & Ulrikssons
Kem. Tekn. Fabrik
YSTAD.**

Ärade husmödrar!

Det är Er mähända obeckant vad Sveriges bästa och pålitligaste hjälpmedel vid småbak heter? Det heter Gooda-Jästmjöl. Burkar à 25 40 och 75 öre köpas och några beprövalade recept fås gratis överallt.

Handels-A.-B. Sten Sjögren & Co, Göteborg

**VITRUMS
FERROL**

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Finnes å alla apotek.

Annonsera i Idun!

En plats-annons uti
Vermlands-Tidningen
läses i öfver **10,000**
Vermlandshem.
Länets enda dagliga tidning.
Huvudkontor: Karlstad.

**HEMMETS
KOKBOK**

HAR NU TRYCKTS I

200,000 ex.

P. A. Norstedt & Söners Förlag

Kvinnan i affärslivet

— Huru stor är hennes framtid? —

Erfarenheten visar att de skickligaste och bäst avlönade hava först genomgått en grundlig undervisning vid

**REMINGTON
— INSTITUTET —**

Hamngatan 32, 2 tr.

Anmäl Eder genast till kurserna i

Maskinskrifning och Stenografi.

Allm. 90 11 Riks Norrm. 555.

**Dr. E. Dujardins
Kosmetiska Kliniker, Köpenhamn.**

Spec. Paraffinbehandling av ansiktsfel (såsom vanprydande form på näsa, mun, kinder, haka och byst) samt ärr, rynkor och andra missbildningar.
Amagertorv 31, tisd. o. fred. 4.30—6. Byen 51. Privat Telf. Godth. 471 y.

**FREJAMI
PASTILLERNA**

fylla såväl hygienens som
den goda smakens krav.
Välgörande vid fall av hosta,
heshet och liknande åkom-
mor.

REN SOCKERPRODUKT

SÄLJAS
ÖVER-
ALLT!

**Nervsjuka, Blodfattiga,
Nervösa och Svaga.**

Regipan överträffar allt.

Herr B. Ehrnman i D. skriver: Jag har använt Edert nervstärkande preparat Regipan och är fullständigt tillfredsställd med resultatet. Det håller icke blott vad det lovar, i motsats till så många obskura preparat, som översvämma marknaden, utan dess verkningar överträffar t. o. m. det sagda. Det har hjälpt mig i återställandet av hälsan vida mer än många andra dyra kurer och medel, o. kan jag rekommendera det till envar.

Regipan hjälper icke blott snabbt och säkert vid nervsvaghet, utan även, såsom hundraden entusiastiskt intyga, vid dålig matsmältning, blodbrist, för tidigt åldrande, kraftnedsättning, skrofler, trötthet, undernäring, impotens o. d. Plågas icke heller ni längre utan gör ett försök med det berömda Regipan. Det är isynnerhet ombärligt för andligt och kroppsligt överansträngda.

Regipan bedömes fördelaktigt av läkare. 1 ask 5 kr. plus porto, 3 askar 14 kr. fraktfritt. Skulle Ni först vilja ha närmare förklaringar ang. Regipan, så sänd oss Eder adress och vi skicka Eder per omg. gratis och franko en intressant bok "Cellkärn-Läran".

Skriv dock redan i dag, ty detta erbjudande gäller blott en kortare tid. Pharmo-Dietisk Industri, Jakobsbergsgatan 33, 1 tr., Stockholm, Centr. B. 7.

**Selma
MARGARIN**
ÄR DRYGT
OCH VÄL-
SMAKANDE

Laborera icke med
Smörblandning
utan köp

Melange

som bäst löser den åsyftade upp-
giften att förbilliga smöret med
bibehållande av dess fina arom.

Tillverkare:
A.-B. AGRA MARGARINFABRIK, STHLM

**DEN VILDASTE
INDIANBOK**

kan ej vara mer spännande, skriver Gbs
Dagbl. om Sydamerika av Erl. Norden-
skiöld. Rikt illustr. Pris 10 kr. Lind-
blads, Uppsala.

och hållet 12 smättingar. Någon
läste högt — turvis — och trak-
teringen bestod av kaffe då man
samlades och senare på aftonen te
och smörgåsar. Men supera kan
ju eljes var och en vid hem-
komsten, om man så vill.

No name.

N:o 20. "Ni är trött på allt".
Vet ni, att fastän min tid är så
upptagen av allt möjligt, att jag
aldrig hinner räcka till för allt jag
ville, så måste jag ändock sända
er några rader och — ett litet råd.
Lev litet mer för andra! Det var
ju tydligen också till den åsikten
ni själva kommit när ni talar om
något filantropiskt. Och jag skulle
vilja be er så vackert arbeta för
en särskild kategori av människor,
som i allmänhet äro bland de mest
tacksamma man gärna kan göra
något för, nämligen de blinda. Är
ni tveksam om bästa sättet att gö-
ra detta, så gå till Majorsgatan
12, de blindas förening, och jag
är viss om, att de med tacksam-
het ge er att göra. Jag är lika-
ledes viss om att ni skulle finna
mycken glädje av ett sådant ar-
bete. Om ni kunde ana vilken
fröjd man kan bereda dessa som
alltid sitta i mörkret med bara ett
besök, en liten stunds läsning o.
dyl. Och att vara sina medmän-
niskor till hjälp, nytta, stöd, det
tröttnar man aldrig på, det vet jag
själv. Det är en vederkvickelse
för sinnet att känna att man kan
göra något för andra. Och att
man gör en insats här i livet. Jag
tror ej att ni ångrar er, för att äg-
na någon del av er tid åt att göra
det litet "ljusare" för de blinda.
Försök! ber

"Gugge Ek"

— Vill ni på allvar egna eder
åt socialt arbete, vänd eder då till
Byrån för socialt arbete, Lästma-
karegatan 6, Sthlm, där får ni råd
och anvisningar, även utbildning
om så önskas.

No name.

— Skulle gärna vilja giva eder
råd, men utan att veta om ni bor
i stad eller på landet, och vad som
intresserar er mest, blir nog ej ett
råd av verkligt värde. Om ni skul-
le vilja anförtro mig detta i brev
erhålls min adr. hos Idun, mot
insändande av svarsperto.

E. M. S.

— Huru vore det om Mercedes
vände sig till frälsningsarmén, till
slumsystrarna till att börja med.
Jag menar att rådgöra med och
helst följde med en av dessa på
hennes färder till fattiga, sjuka och
betryckta. Inte omöjligt att detta
skulle kunna giva uppslag till all-
deles tillräcklig sysselsättning.
Varigenom det skulle kunna kom-
ma att bli till verklig glädje och
till stort gagn att ha blivit händig
och praktisk här i världen. Samt
äga tid och möjlighet att vara till
hjälp och nytta.

Elvira.

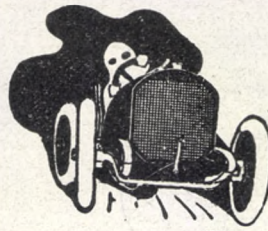
(Forts.)

VINÄGRONS

ÄTTIKSPRIT

ÄR BÄST FÖR

BORDET OCH KÖKET!

**A.-B. STOCKHOLMS
GAMLA BILSKOLA**

VÄSTMANNAGATAN 22
R. T. 5248. A. T. Vasa 8898.

Bästa skola för utbildande av
automobilförare.

Fullständig fackmässig utbildning.
Moderata avgifter. Prospekt gratis.

NYA KURSER den 1 och 15
varje månad.

snabbt och säkert verkande vid:
Gikt Reumatism Ischias Ryggskott **Influensa resp. Span. Sjukan Nerv- och Huvudvärk**

Förordas av läkare och kliniker. Ett försök skall övertyga
envar. Finnes å alla apotek till Kr. 1.— och 2:50. Fabrikan-
ter: Kem. Central Laboratoriet, Stockholm.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets

ställning den 29 febr. 1920.

Tillgångar:	Skulder:
Kassabehållning 7,652,818:62	Aktiekapital 40,000,000:—
Obligationer 12,310,585:—	Reservfond 20,000,000:—
Fastigh. o. inventarier 7,315,633:64	Dispositionsfond 2,000,000:—
Reverser mot säkerhet 148,773,059:80	Pensionsfond 500,000:—
Växlar 105,322,679:77	Depositions- o. kapi- talräkningar 142,959,739:61
Kreditiv- och löpande räkningar 80,132,446:08	Sparkasseräkning 79,124,300:80
Hos inhemska banker 368,609:02	Giro- o. löpande räkn. 67,172,767:79
» utländska » 21,974,154:12	Postremissväxelräkning 7,156,247:44
för egen räkning kr. 12,133,232:52	Till inhemska banker 10,375,000:—
för andras räkning 9,840,921:60	» utländska » 2,211,518:32
A andra räkningar 17,879,987:42	Av utl. banker insatta 10,109,972:03
	A andra räkningar ... 20,120,427:48
Kr. 401,729,973:47	Kr. 401,729,973:47

Institut Santé

Birger Jarlsгатan 62, hörnet av Rådmansgat.

Riks. 107 86. Allm. Vasa 88 86.

Håravfall och grått hår behandlas med gott resultat. Hår-
färgning, alla nyanser, vackert och varaktigt. Liktorner och
Kylskador botas fullständigt. Finnar, Fräknar, och Pormaskar
borttagas enligt ny effektiv metod. Salvor med råd och bruks-
anvisning sändes diskret mot postförskott å kr. 7—10. Obs!
Med varje rekvisition följer en intressant broschyr om hur man
håller sig frisk och ungdomlig och uppnår ett långt liv. Samt
om konsten att hålla sig smal utan diet.

**NYA OCH BÄTTRE TRYCKKNAPPAR
FRÅN NORDAMERIKAS FÖRENADE STATER**

TWINITY härstammar från Nordamerika. Den kommer att
vinna Eder ynnest därför att TWINITY betjänar Eder bättre än
någon annan.

TWINITY har en evinnerlig fjäder som håller fast till Eder
finger öppnar densamma. TWINITY förändrar aldrig sin originala
glans: alltid ny och glänsande som en ny slant. Ar garanterad att
inte förlora glansen. Ar så flat att inte strykjärn eller vridmaskin
kan krossa en TWINITY. Kanterna äro mästerskapligt prässade
vilket förhindrar träderna eller tyget från att skäras.

TWINITY tryckknappar levereras på anslående färglagda
kartor. Där är sex storlekar—i svart och vitt—en passande storlek
att användas för alla tyger.

Försök TWINITY tryckknappar—Om Eder handlare handels-
evis inte har dem på lager så skicka hans namn på samma gång
som Ni inneslutar en dollar, endera i Postanvisning eller Bank-
växel, och vi skola sända Eder, postarvode betalt, fyra kartor (144
tryckknappar) i svart och vitt.

FEDERAL SNAP FASTENER CORPORATION
25-29 West 31st Street Dept. S1 New York
Kabel adress: Effesefco Newyork All codes

**Fyrtornets
Fiskbullar
Kaviar
Sardiner**

RADHES ANJOVIS
i ostronsås, Kryddsil, Maljessil, Aptil-
bitar, Vingasil, Rensad anjovis i dill,
Skinn- och befrö ostronanjovis.
Levereras i bleckkärl.
**A.-B. Sveriges Förenade
Konservfabriker**
GÖTEBORG Kungl. Hoflev.

**Dina blommors trevnad
Är ditt hems trevnad.**

Detta uppnås genom
användande av
**Stidsvigs
Blomstergödning**

**A.-B. FETTINDUSTRI,
Malmö.**
Finnes hos de flesta frö- & blomsterhandl.

För hudens vård

är Oxygenolsalva idealisk på
grund av sin behagligt ky-
lande verkan. Denna salva
innehåller just sådant fett,
som huden kan upptaga. Dess
fetthalt är just så avpassad
att den gör torr, spröd hud
mjuk och smidig utan att
göra den onödigt fet.

Oxygenolsalva

uppmjukar och renar såväl
frisk som torr och spröd hud.
Finnes i burkar och tuber.

Fru Lindholms sedan 20 år berömda läkemedel

hostmedel

TUSSIN

magmedicin
STOMIN

Pris 5 kr. Räcker en månad.

Pris kr. 4.50. Räcker en mån.

Lagligt

skyddade.

Pr sats: 5.85 kr.

Läkemedlen kunna intagas antingen var för sig eller tillsammans.
Sändas pr postförskott. Diskret på begäran.

Fru Hedvig Lindholm, Upplandsgatan 68, Stockholm.
Rt. 10219. 9-3, Tisd., Torsd., Lörd. även 6-7. At. 115 29.

Rekvirera först:

III boken (23 e-30:e tusendet) om ALMENTA jämte prospekt om ALMENTA sänder jag gratis på begäran.

5:e upplagan (26:e-30:e tusendet) av min bok Om Tus-sin och Stomin jämte prospekt om Almenta sänder jag gratis på beg.

SUNLIGHT TVÅL

Vad tvätt är lätt
på
Sunlight sätt!

Skillnaden märkes ännu mer
vid stortvätt.

Överstryk de blöta plaggen med Sunlight, rulla ihop och låt ligga i blöt en timma — tvätta sedan lätt på brädet och skölj väl.

Märk den rena
friska doften.

Vid kokning använd alltid SUNLIGHT såpvatten — linnet blir då bländande vitt.

TÄPPAN

Sveriges största, äldsta och bästa Trädgårdstidskrift för amatörer och yrkesmän.

Prenumerationspris för helår 6.00, halvår 3.00.

Utgives av **SKÅNSKA TRÄDGÅRDSFÖRENINGEN**. Redaktör: Gustaf Löfving, adr. MALMÖ.

Pauline Brunius

och

Jessie Wessel

debutera för filmen

i

Thora van Deken

Skandifilms senaste stora verk

under regi:

JOHN W. BRUNIUS

Premiär den 15 mars!